

Skýrsla félagsmálaráðuneytisins

um 29. þing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar í Montreal 1946.

I. Inngangur.

Tuttugasta og niunda þing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar var haldið í Montreal í Canada dagana 19. sept. til 9. okt. 1946.

Þingið sóttu fulltrúar frá 46 aðildarríkjum stofnunarinnar, en aðeins 35 þeirra sendu fullskipaðar sendinefndir, þ. e. minnst 2 fulltrúa viðkomandi ríkisstjórnar, einn fyrir verkamenn og einn fyrir vinnuveitendur.

Atkvæðisbærir fulltrúar á þinginu voru alls 159, en auk þeirra voru 241 ráðunautar og sérfræðingar. Meðal fulltrúanna voru margir félags- og verkamálaráðherrar, m. a. Humphrey Mitchell frá Canada og George Isaacs frá Bretlandi, svo og ýmsir málsmetandi leiðtogar verkamanna og vinnuveitenda hvaðanæva að. Þá sóttu og þingið fulltrúar frá Sameinuðu þjóðunum og ýmsum alþjóðastofnunum, sem starfa í sambandi við þær. Sendinefndin frá Sameinuðu þjóðunum var undir forustu Tryggve Lie, aðalritara þeirra.

Á þessu þingi mætti í fyrsta sinn fullskipuð sendinefnd af Íslands hálfu.

Stjórnarfulltrúar voru Thor Thors, sendiherra Íslands í Washington, og Þórhallur Ásgeirsson, fulltrúi í utanríkisráðuneytinu.

Fulltrúi vinnuveitenda var Kjartan Thors, formaður Vinnuveitendafélags Íslands, og fulltrúi verkamanna var Pétur G. Guðmundsson frá Alþýðusambandi Íslands.

Dagskrá þingsins var á þessa leið:

1. Skýrsla forstjórans.
2. Stjórnarskrármál.
3. Verndun vinnandi barna og unglinga.
  - a. Læknisrannsókn á starfshæfni (síðari umræða).
  - b. Takmörkun á næturvinnu barna og unglinga við störf, sem ekki teljast til iðnaðar (síðari umræða).
4. Lágmarkskröfur um stefnu í félagsmálum ósjálfstæðra landsvæða (frumdrög að samþykkt, fyrri umræða).
5. Skýrslur aðildarríkjanna um framkvæmdir á þeim samþykktum, sem þau hafa staðfest (22. gr. stjórnarskrárinnar).

II. Þingsetning o. fl.

Í samræmi við þingsköp var forseti stjórnarinnar, hr. Myrddin-Evans, í forsæti við þingsetninguna, og gaf hann fyrst borgarstjóranum í Montreal orðið, en hann bauð þingfulltrúa velkomna með stuttri ræðu. Því næst flutti rektor Montrealháskólans ræðu og bauð þingheyjendur velkomna í húsakynni háskólans, en þar var þetta þing haldið. Síðan töluðu verkamálaráðherra Quebecfylkis og dómsmálaráðherra Canada, sem báðir lýstu ánægju sinni yfir, að þetta þing skyldi haldið í Montreal, og fluttu því árnaðaróskir.

Að þessum ræðuhöldum loknum flutti herra Myrddin-Evans setningarræðu sína. Bar hann fram þakkir til McGill-háskólans, Montrealborgar og Canada fyrir að hafa skotið skjólshúsi yfir Alþjóðavinnuálastofnuna og starfslið hennar, þegar flytja varð hana frá Genf í byrjun síðustu heimsstyrjaldar.

Þá tilkynnti Myrddin-Evans, að Edward Phelan hefði verið kjörinn forstjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, og fór hann miklum viðurkenningarorðum um störf hans í þágu stofnunarinnar allt frá upphafi hennar.

Myrddin-Evans gerði því næst stuttlega grein fyrir starfsemi stofnunarinnar frá því er 27. þing hennar var haldið í París 1945. Ræddi hann í því sambandi breytingar þær, sem orðið hefðu á sambandinu við Þjóðabandalagið, og skýrði frá því, að grundvöllur hefði verið lagður að sambandi milli stofnunarinnar og Sameinuðu þjóðanna með samningsuppkasti, er gengið hefði verið frá í maílok 1946 og lagt skyldi fyrir þetta þing. Samningur þessi er prentaður hér með sem fylgiskjal.

Að lokum þakkaði forsetinn samstarfsmönnum sínum í stjórninni og starfsfólki stofnunarinnar fyrir vel unnin störf og ræddi hina miklu ábyrgð stofnunarinnar gagnvart þjóðunum. Lýsti hann síðan þingið sett.

Fyrsta starf þingsins var kosning forseta og varaforseta. Forseti var kjörinn Humphrey Mitchell verkamálaráðherra Canada. Varaforsetar voru kjörnir hollenzki stjórnarfulltrúinn Joeekes, brezki vinnuveitendafulltrúinn Sir John Forbes Watson og Fernandez verkamannafulltrúi frá Cuba.

Samkvæmt þingsköpum var síðan kosin dagskrárnefnd (Selection Committee) skipuð 32 fulltrúum, 16 fulltrúum ríkisstjórna og 8 frá hvorum, vinnuveitendum og verkamönnum. Hlutverk þessarar nefndar er að skipuleggja störf þingsins, ákveða tíma fyrir þingfundi og dagskrá þeirra, gera tillögur um skipun nefnda og að gefa þinginu skýrslur um önnur mál, sem taka þarf afstöðu til, svo að störf þingsins fari vel og skipulega fram.

Þá voru eftirtaldar nefndir skipaðar samkvæmt tillögum dagskrárnefndar til að fjalla um hin einstöku dagskrármál:

1. Stjórnarskrárnefnd.
2. Nefnd til að fjalla um vernd barna og unglinga.
3. Nefnd til að fjalla um félagsmálastarfsemi í ósjálfstæðum landsvæðum.
4. Nefnd til athugunar á framkvæmdum á samþykktum.
Auk þessa voru eftirtaldar nefndir skipaðar í samræmi við ákvæði þingskapa:
5. Kjörbréfanefnd (Credentials Committee).
6. Þingskapanefnd (Standing Orders Committee).
7. Ályktananeftnd (Resolutions Committee).
8. Fjármálanefnd (Finance Committee).

Íslenzku fulltrúarnir átta sæti í nokkrum nefndum.

Thor Thors átti sæti í stjórnarskrárnefnd, og var Þórhallur Ásgeirsson vara- maður hans þar. Auk þess átti Þórhallur sæti í fjármálanefnd og nefnd til athugunar á framkvæmdum á samþykktum. Kjartan Thors var varafultrúi í nefndinni, sem fjallaði um verndun barna og unglinga.

Kjörbréfanefndinni bárust mótmæli gegn tilnefningu verkamannafulltrúanna frá Indlandi og Grikklandi og ráðunauta þeirra.

Nefndin var sammála um það, að mótmælin gegn indverska fulltrúanum og ráðunauti hans væru ekki á rökum reist, en var skipt í afstöðunni til grísku fulltrúanna.

Að loknum umræðum um málið á þingfundi fór fram atkvæðagreiðsla um það, og voru mótmælin felld með 40 atkvæðum gegn 36.

Ríkisstjórnir Líbanon, El Salvador og Nicaragua höfðu borið fram óskir um endurupptöku í Alþjóðavinnuáskrifstofnunina. Í þessu sambandi lét þingið einróma í ljós þá ósk, að þessi ríki tilkynni aðalforstjóranum sem fyrst formlega, að þau gangist undir stjórnarskrá hennar, svo að þau geti tekið þátt í störfum næsta þings í Genf 1947. Þessi þrjú ríki eru meðlimir Sameinuðu þjóðanna og geta því orðið meðlimir í Alþjóðavinnuáskrifstofnuninni með því einungis að tilkynna það formlega forstjóra stofnunarinnar.

III. Einstök þingmál.

1. Skýrsla forstjórans.

Það er föst venja, að forstjóri Alþjóðavinnuáskrifstofunnar leggur fyrir hvert allsherjarþing stofnunarinnar skýrslu sína, og eru umræður um hana ávallt fyrsta mál á dagskrá þingsins. Fjallar skýrsla þessi einkum um þróun í félags- og verkalyðsmálum og heimsmálum almennt. Í henni felst einnig greinargerð fyrir starfsemi stofnunarinnar undanfarið starfsár og árangur af henni. Minntist hann í því sambandi inngöngu hinna þriggja ríkja, sem tekin voru í meðlimatölu stofnunarinnar á þinginu í París 1945, og taldi hana táknræna fyrir framtíð hennar. Um Ísland fórust forstjórann orð á þá leið, að það hefði tvöfaldan rétt til aðildar að stofnuninni, bæði sem eitt elzta lýðræðisríki heims og vegna nýfengins sjálfstæðis.

Ávallt fer mikill tíma á þingi hverju í umræður um þennan dagskrárlið, enda gefst fulltrúum í sambandi við þær tækifæri til að gera grein fyrir ástandinu í heimalöndum sínum og þeim vandamálum, sem þau hafa við að stríða í þessum efnum. Við þessar umræður koma oft fram ýmsir helztu forvigismenn á sviði verkalyðs- og félagsmála og leiða saman hesta sína um vandamál heimsins á þessum sviðum.

Umræðurnar um skýrsluna hófust með ræðu forstjórans, Edwards J. Phelan. Hvatti hann fulltrúana einkum til að gera grein fyrir endurreisninni í löndum sínum eftir stríðið og þeim umbótum, sem fyrirhugaðar væru á sviði félagsmála. Við umræður þessar tóku 65 fulltrúar frá 34 ríkjum til máls. Mikið var rætt um atvinnuspursmál hinna ýmsu landa. Þá kom og fram í umræðunum, að fjöldi ríkja átti við mikla erfiðleika að stríða í fjármálum og félagsmálum eftir stríðið.

Baráttan gegn verðbólgu hefði verið og væri enn í mörgum löndum mjög erfið, og aukin framleiðsla væri eina ráðið til úrbóta.

Hjá flestum eða öllum ræðumönnunum kom fram óbifanleg trú á Alþjóðavinnuáskrifstofunina og starfsemi hennar. Einnig var látin í ljós mikil ánægja með starfsemi á undanfögnu ári.

Tryggve Lie, sem var formaður sendinefndar Sameinuðu þjóðanna á þinginu, tók til máls við umræður þessar, og lét hann mikið yfir þýðingu stofnunarinnar allt frá upphafi hennar. Kvað hann allt benda til þess, að þýðing hennar mundi sízt verða minni á komandi tímum og Sameinuðu þjóðirnar mundu þurfa á samvinnu við stofnunina að halda í framtíðinni. Á hinn bóginn bæri Sameinuðu þjóðunum og stofnunum, sem á þeirra vegum starfa, að styrkja Alþjóðavinnuáskrifstofunina í störfum hennar.

Í svarræðu sinni við lok umræðanna benti forstjórinn m. a. á, að ræðumenn hefðu orðið sammála um, að áætlanir og ráðstafanir einstakra þjóða væru ónógar til að vinna bug á áhrifum stríðsins á stjórnmál, fjármál og félagsmál, heldur yrði að vinna að þessum málum á alþjóðlegum vettvangi, ef takast ætti að ná þeim markmiðum, sem sett voru á Parísarþinginu 1945, þ. e. að koma á friði, nægri framleiðslu og félagslegu öryggi.

Forstjórinn ræddi því næst nauðsyn þess að auka starfsemi stofnunarinnar og gefa meiri gaum að þróuninni á sviði félagsmála í Mið- og Suður-Ameríku, svo og að aðstoða Asíuþjóðirnar meira en hingað til hefði gert verið í viðleitni þeirra til að bæta lífskjör sín.

Þá ræddi hr. Phelan um sambandið milli vinnuveitenda og verkamanna og hve mikla þýðingu það muni hafa í framtíðinni. Einnig ræddi hann um hina miklu þýðingu flutninga verkafólks milli landa.

Að lokum fór forstjórinn nokkrum orðum um nauðsyn þess, að auka kynni almennings í öllum löndum heims á starfsemi stofnunarinnar.

2. Stjórnarskrármál o. fl.

a. Stjórnarskrárbreytingar.

Eins og kunnugt er, varð Alþjóðavinnuálastofnunin upphaflega til sem deild af Þjóðabandalaginu eftir heimsstyrjöldina fyrri. Á þinginu í París 1945 voru gerðar nokkrar breytingar á stjórnarskrá stofnunarinnar, sem nauðsynlegar voru vegna þess að Þjóðabandalagið var liðið undir lok og samtök Sameinuðu þjóðanna voru komin í þess stað. Þessar breytingar voru þó ekki víðtækari en nauðsyn krafði þá í svipinn. Sett voru ný ákvæði um aðild að stofnuninni og á hvern hátt nýir meðlimir gætu fengið inngöngu. Þá var og ákveðið, að framvegis skyldu aðildarríkin greiða tillög sín beint til stofnunarinnar, en áður voru þau greidd fyrir milligöngu Þjóðabandalagsins. Auk þessa voru svo settar hagkvæmari reglur um stjórnarskrárbreytingar í framtíðinni.

Á fyrsta ári hlutu breytingar þessar nægilega margar fullgildingar aðildarríkja til þess að þær öðluðust gildi.

Á Parísarþinginu var sett nefnd til að undirbúa frekari breytingar á stjórnarskránni. Formaður þessarar nefndar var hr. G. Myrddin-Evans, sem þá var formaður stjórnarnefndarinnar. Á þinginu í Montreal var lagt fram álit nefndar þessarar, og á grundvelli þess voru samþykktar nýjar stjórnarskrárbreytingar.

Fyrst og fremst miða þessar breytingar að því að auðvelda samstarfið milli stofnunarinnar og Sameinuðu þjóðanna. Aðalákvæðið gengur út á það, að Alþjóðavinnuálastofnunin skuli innan þeirra marka, sem stjórnarskráin setur, hafa samvinnu við sérhverja almenna samþjóðlega stofnun, sem falið hefur verið það verkefni að samhæfa starfsemi opinberra, samþjóðlegra stofnana, er sérstökum hlutverkum gegna. Svo skal hún og hafa samvinnu við opinberar samþjóðlegar stofnanir, er vinna að málum skyldum þeim, sem hún vinnur að. Með opinberum samþjóðlegum stofnunum er átt við stofnanir, sem ríki eða ríkisstjórnir eru aðilar að. Fleiri breytingar voru gerðar, sem ásamt þeim breytingum, er nú voru nefndar, mynda grundvöllinn fyrir samningi þeim milli stofnunarinnar og Sameinuðu þjóðanna, sem samþykktur var á þessu þingi, eins og greint verður frá hér á eftir.

Á Montrealþinginu voru einnig gerðar stjórnarskrárbreytingar, sem óviðkomandi eru sambandinu við Sameinuðu þjóðirnar. Þýðingarmestar þeirra eru þær breytingar, sem varða skyldur aðildarríkjanna varðandi samþykktir og álitserðir, sem þingið hefur samþykkt. Samkvæmt ákvæðum þeim, sem áður giltu, var það skylda aðildarríkjanna að leggja allar slíkar samþykktir og álitserðir fyrir hlut- aðeigandi yfirvald innan tíltekens frests. Ef samþykkt var fullgilt, var viðkomandi ríki skylt að senda árlega skýrslu um, hversu henni væri framfylgt. Næði samþykktin aftur á móti ekki fullgildingu, hvíldi engin frekari skylda á viðkomandi ríkisstjórn varðandi þá samþykkt, er hún hafði verið lögð fyrir viðkomandi yfirvald. Þetta breyttist með umræddri stjórnarskrárbreytingu, þannig að eftir að hún tekur gildi er hverju aðildarríki skylt að senda skýrslu um lög og framkvæmdavenjur á sviði þeirra samþykktta, sem það hefur ekki fullgilt. Einnig skal í skýrslum þessum greina, í hve ríki mæli ákvæðum samþykktarinnar er framfylgt eða ætlað er að vera framfylgt, með lögum, stjórnarsýslu, heildarsamningum eða á annan hátt. Þá skal og skýrt frá því, hverjar tálmanir séu til hindrunar fullgildingu á viðkomandi samþykkt.

Svipaðra skýrslna er krafizt varðandi álitserðir.

Önnur breyting, sem nefna skal, er um skýringu á samþykktum í þeim löndum, sem hafa þegar komið á hjá sér fullkomnari löggjöf en samþykktin krefst á því sviði, sem hún tekur til. Um þetta var ákvæði í stjórnarskránni frá upphafi, en í sinni nýju mynd kveður það svo á, að fullgilding á samþykkt skuli ekki í neinu tilfelli hnekkja neinum lögum, úrskurðum, venjum eða samningum, sem tryggja verkamönnum, er í hlut eiga, betri kjör en þau, sem fyrir er mælt um í samþykktinni.

Á liðnum árum hefur það stundum komið fyrir, að Alþjóðavinnumálaskrifstofan hefur sent sérfræðinga til ýmissa landa til að aðstoða stjórnarvöldin þar við lagasetningu og umbætur á framkvæmdaraðferðum á sviði félagsmála, en nú er sett ákvæði í stjórnarskrána um, að skrifstofan skuli eftir megni veita slíka hjálp.

Samkvæmt eldri stjórnarskránni skyldi forstjórinn ráða starfslið skrifstofunnar, og skal svo verða franvegis, en sú breyting er á gerð, að eftirleiðis skal hann við slíkar ráðningar háður þeim reglum, sem stjórnin viðurkennir.

Þær stjórnarskrárbreytingar, sem hér hafa verið raktar, voru samþykktar á þinginu með 124 atkvæðum gegn engu.

Í formála fyrir stjórnarskránni, sem er að nokkru upptalning þeirra markmiða, sem stofnuninni ber að vinna að, var bætt nýjum lið þess efnis, að stefna beri að því, að sömu laun komi fyrir sömu vinnu.

Stjórnarskráin með þeim breytingum, sem gerðar voru á henni á Montrealþinginu, var staðfest af forseta Íslands 1. marz 1948, og gekk hún í gildi fyrir Ísland 20. apríl sama ár. Visast um þetta efni til þingsályktunar frá 28. jan. 1948 og auglýsingar nr. 57 13. maí s. á., um staðfestingu endurskoðaðrar stofnskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar.

Við umræður um breytingar á stjórnarskránni voru bornar fram nokkrar tillögur um breytingar, sem ekki náðu fram að ganga. Einna athyglisverðust var tillaga, sem fram kom um breytingu á skipun sendinefnda hinna einstöku ríkja til þings. Samkvæmt þeim ákvæðum, sem gilda um þetta efni, ber hverju aðildarríki að senda fjóra fulltrúa. Tveir þeirra skulu vera fyrirsvarsmenn viðkomandi ríkisstjórnar, en einn fyrir samtök vinnuveitenda og einn fyrir verkalýðssamtökin. Allir skulu fulltrúarnir skipaðir af viðkomandi ríkisstjórn, en þeir tveir, sem eru fyrirsvarsmenn stéttarsamtakanna, skulu tilnefndir eftir ábendingu þeirra stéttarsamtaka, sem telja má að fari með viðlækast umboð viðkomandi stéttar innan ríkisins, ef slík samtök eru til.

Á þinginu í París 1945 kom fram tillaga um, að fjölga bæri fulltrúunum upp í 6 frá frá hverju ríki, þannig að verkamenn og vinnuveitendur hefðu 2 fulltrúa hvor. Þessi tillaga var borin fram af belgísku stjórnarfulltrúunum og studd af þeim frönsku.

Nefndin, sem Parísarþingið setti til að fjalla um stjórnarskrármál, tók þessa tillögu til ýtarlegrar athugunar. Talsmaður tillögunnar í nefndinni var franskir fulltrúinn í henni. Hélt hann því fram, að aðstæður allar hefðu breytt svo mjög frá því er stjórnarskrá stofnunarinnar var samín árið 1919, að þessar breytingar væru æskilegar, einkum vegna aukinnar þjóðnýtingar og ríkisrekstrar. Samkvæmt tillögunni átti að velja annan vinnuveitendafulltrúann úr þeirri grein athafnalífsins, sem er háð eftirliti ríkisvaldsins, en hinn úr hópi annarra vinnuveitenda. Enginn annar nefndarmanna var fylgjandi þessari tillögu. Töldu þeir ekki hagkvæmt að minnka áhrif ríkisstjórnanna, þar sem það kæmi til þeirra kasta að framkvæma ákvæði samþykktar þeirra, sem gerðar væru á vinnumálaþingunum. Einnig væru það ríkisstjórnirnar, sem ábyrgð bæru á greiðslum á framlögum til stofnunarinnar, og mætti því ekki hætta á, að stjórnarfulltrúarnir yrðu ofurliði bornir af öðrum fulltrúum við afgreiðslu mála, er varða fjárhag eða fjármál stofnunarinnar. Það var sameiginlegt álit nefndarinnar, að undanteknum franska fulltrúanum, að breytingar þessar mundu hafa lamandi áhrif á starfshæfni þingsins.

Í nefnd þeirri, sem fjallaði um stjórnarskrármál á Montrealþinginu, kom franskir ríkisstjórnarfulltrúinn fram með þessa umræddu breytingartillögu í breytttri mynd. Allheitar umræður urðu um tillöguna. Belgísku stjórnarfulltrúarnir voru nú á móti tillögunni, en Frakkar fengu stuðning nokkurra annarra, þ. á m. pólska stjórnarfulltrúans. Endalok tillögunnar urðu þau, að flutningsmenn hennar tóku hana aftur, en gáfu jafnframt í skyn, að málið mundi verða tekið upp síðar.

b. Tengsl Alþjóðavinnuárástofnunarinnar við Sameinuðu þjóðirnar.

Veturinn 1945—46 skipuðu Alþjóðavinnuárástofnunin og Sameinuðu þjóðirnar hvor sína nefnd til að gera samning um sambandið milli þessara tveggja stofnana. Til grundvallar störfum sínum höfðu nefndirnar samningsuppkast, sem samið hafði verið af starfsmönnum beggja stofnananna í sameiningu. Árangurinn af þessum samningalilraunum var samningur sá, sem lagður var fyrir þingið í Montreal og staðfestur af því. Í desember sama ár var hann staðfestur af allsherjarþingi Sameinuðu þjóðanna og gekk í gildi 14. s. m. Íslensk þýðing á samningi þessum er prentuð hér með sem fylgiskjal, og skal því efni hans ekki rakið hér nánar.

Þegar á þessu þingi var mætt sendinefnd frá Sameinuðu þjóðunum undir forustu Tryggve Lie, eins og áður greinir.

Í sambandi við umræddar stjórnarskrárbreytingar og samningagerðir er rétt að geta um samþykkt nr. 80 um breytingar á framtíðarskipan á þeim framkvæmdarstörfum, sem í samþykktum gerðum á 28 fyrstu þingum stofnunarinnar eru falin aðalritara Þjóðabandalagsins, svo og um frekari breytingar á samþykktum þessum, sem leiðir af upplausn Þjóðabandalagsins og breytingum á stjórnarskrá Alþjóðavinnuárástofnunarinnar.

Eins og titill samþykktar þessarar ber með sér, fjallar hún um breytingar á eldri samþykktum til samræmis við þær breyttu aðstæður, sem skapast hafa við endalok Þjóðabandalagsins og stofnun Sameinuðu þjóðanna. Samþykktin er prentuð hér á eftir í íslenskri þýðingu, og verður efni hennar ekki rakið nánar hér.

Ekki virðist ástæða til, að Ísland fullgildi þessa samþykkt, þar sem það hefur ekki enn þá fullgilt neina af þeim samþykktum, sem breytt er með henni, og mundu þær því ef til kæmi fullgiltar í hinni breyttu mynd.

c. Fjármál.

Meðan Alþjóðavinnuárástofnunin var í tengslum við Þjóðabandalagið, gerði stjórn stofnunarinnar uppkast að fjárhagsáætlun fyrir stofnunina, en það var svo lagt fyrir Þjóðabandalagið til lokaákvörðunar.

Þingið í Montreal var því hið fyrsta, sem afgreiddi fjárhagsáætlun fyrir stofnunina bæði hvað snertir útgjöld og tekjur, þ. e. niðurjöfnun útgjaldanna á hin einstöku aðildarríki. Fjárhagsáætlun stjórnunarinnar var fyrst lögð fyrir sérstaka nefnd, fjármálanefnd, sem skipuð var fulltrúum frá öllum ríkisstjórnunum, sem fulltrúa áttu á þinginu. Eftir meðmælum nefndarinnar var svo áætlunin samþykkt af þinginu. Gjöldin voru áætluð að þessu sinni 11,4 millj. gullfranka, sem samsvarar 16,1 millj. svissneskra franka. Gjöldum til stofnunarinnar er jafnað þannig niður, að hvert ríki greiðir svo og svo margar einingar (units). Að þessu sinni var jafnað niður 690 einingum. Nálægt 90% af öllum gjöldunum komu frá Bandaríkjunum og Bretlandi. Ísland greiðir minnsta gjald, sem er ein eining.

3. Verndun vinnandi barna og unglunga.

Á þessu sviði voru gerðar tvær samþykktir og ein álitserð um læknisrannsóknir á starfshæfni barna og unglunga. Enn fremur var gerð ein samþykkt og ein álitserð um takmörkun á næturvinnu barna og unglunga. Þessi mál höfðu verið til umræðu á Parísarþinginu 1945. Á grundvelli þeirra umræðna, sem þá fóru fram um málið, og svörum ríkisstjórna við spurningum skrifstofunnar, hafði hún gengið frá frumvörpum að samþykktum og álitserðum um þessi mál. Gerðar voru ýmsar breytingar á frumvörpum þessum.

Stjórnarfulltrúarnir frá Norðurlöndunum báru fram nokkrar breytingartillögur við frumvörpin, en þær náðu ekki fram að ganga. Tillögur þessar gengu einkum út á það að gera aðildarríkjunum auðveldara að fullgilda samþykktirnar. Ekki vildu þeir þó af þessum sökum greiða atkvæði gegn samþykktunum, en tóku fram,

að þeim mundi reynast erfitt að fá samþykktir þessar fullgiltar í náinni framtíð, en athugað mundi, hvort tiltækilegt væri að breyta löggjöfinni þannig, að fullgilding væri möguleg.

a. Læknisrannsókn á starfshæfni.

Um þetta mál gerði þingið tvær samþykktir, eins og áður var getið. Önnur þeirra gildir um þá, sem vinna í iðnaðinum, en hin um þá, er öðrum störfum gegna. Þegar á árinu 1921 var gerð samþykkt um læknisskoðun sjómanna, svo að nú er landbúnaður eina starfsgreinin, sem slík ákvæði ná ekki til. Þetta mál mun lagt fyrir landbúnaðarnefnd stofnunarinnar með tilliti til þess, að samið verði frumvarp að samþykkt um læknisrannsóknir á þeim, sem landbúnaðarstörf vinna, og má þess vænta, að mál þetta komi áður en langt um liður fyrir þingið.

Auk hinna umgetnu samþykktu var samþykkt ein álitserð, sem gildir bæði um iðnað og önnur störf, og fjallar hún um nánari framkvæmd á samþykktunum.

Að mestu leyti eru þessar tvær samþykktir sama efnis, þó eru þær frábrugðnar hvor annarri í einstökum atriðum.

Í samþykkt þeirri, sem gildir um önnur störf en iðnað, er heimild til að undanskilja ákvæðum hennar fjölskyldufyrirtæki, ef vinna við þau telst ekki hættuleg heilbrigði barna og unglunga. Slíkar undanþágur eru ekki heimilar samkvæmt samþykktinni, sem um iðnað gildir.

Aðalefni samþykktanna er það, að börn og unglunga megi ekki láta hefja vinnu fyrr en hæfur læknir hefur rannsakað þau og sannreynt, að þau séu hæf til þess starfs, sem um er að ræða. Læknisrannsóknirnar skal endurtaka árlega til fullnaðs 18 ára aldurs unglingsins, eða til 21 árs aldurs hans, ef um er að ræða störf, sem hafa í för með sér sérstaka heilbrigðisáhættu. Varðandi einstaklinga, sem reynast óhæfir til ákveðinna starfa, hafa samþykktirnar að geyma ákvæði um leiðbeiningar fyrir þá um stöðuval og fagþjálfun. Ef vafi leikur á um starfshæfnina, má gefa út vinnuleyfi til bráðabirgða með ákveðnum skilyrðum.

Samþykktin, sem um iðnaðarstörf gildir, var samþykkt með 121 atkvæði gegn engu, hin samþykktin með 81 atkvæði gegn 25 og álitserðin með 119 atkvæðum gegn engu.

Um það efni, sem samþykktir þessar fjalla um, eru engin ákvæði í lögum eða reglugerðum hér á landi, og er því ekki grundvöllur fyrir staðfestingu þeirra hér að svo stöddu.

b. Takmörkun á næturvinnu.

Eins og áður var getið, var á þinginu gerð ein samþykkt og ein álitserð um takmörkun á næturvinnu barna og unglunga við störf, sem ekki teljast til iðnaðar. Samþykkt sama efnis, er gildir um iðnaðarstörf, var gerð á fyrsta þingi stofnunarinnar, sem háð var í Washington 1919. Fyrr nefnd samþykkt nær til allra starfa nema iðnaðar, sjómennsku og landbúnaðar.

Aðalákvæði þessarar samþykktar er þess efnis, að börn innan 14 ára aldurs eða skólaskyld skuli ekki vinna í næturvinnu og hafa samfellt 14 tíma frí frá störfum á sólarhring hverjum. Unglingar, sem eru á aldrinum 14—18 ára eða ekki lengur skólaskyldir, skulu hafa sams konar hvíld í 12 stundir. Nánar er kveðið á um, hvaða tími sólarhringsins skuli teljast næturvinnutími.

Samþykktin hefur að geyma heimild til handa einstökum löndum til að gera einstakar undantekningar frá samþykktinni. Þannig má gera undantekningar frá banninu við næturvinnu um heimilisstörf á einkaheimilum svo og vinnu við einstök fjölskyldufyrirtæki, þegar hún telst ekki skaðleg eða hættuleg barninu eða unglingnum. Frá næturvinnubanninu má víkja um stundarsakir, ef um sextán ára unglunga eða eldri er að ræða og þjóðarhagsmunir krefja. Þá má og stytta samfelldan næturhvíldartíma unglunga eldri en 16 ára úr 12 tímum í 10 tíma, þegar ríkar ástæður mæla með því, svo sem vegna starfsmenntunar. Einnig er í sam-

þykktinni heimild til að gefa einstaklingum undanþágur til næturvinnu við leikarastörf og þess háttar starfsemi.

Samþykkt þessi var gerð með 111 atkvæðum gegn engu, en fram komu raddir um það, að hún gengi ekki nógu langt.

Engin ákvæði munu vera í íslenskum lögum um bann gegn næturvinnu barna og unglinga, svo að ekki er hægt að fullgilda samþykkt þessa að svo komnu.

Þingið tók einnig fyrir nokkur önnur mál, sem litla beina þýðingu hafa fyrir Ísland, eins og lágmarkskröfur um stefnu í félagsmálum ósjálfstæðra landsvæða, nokkrar ályktanir o. fl.

Samþykkt var að leyfa, að spánska væri notuð á vinnumálaþingunum ásamt hinum viðurkenndu málum, ensku og frönsku. Notfærðu fulltrúarnir frá Suður-Ameríku sér þessa heimild mjög og tóku mikinn þátt í umræðum á þinginu.

Fylgiskjöl.

Samningur milli Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðavinnumálastofnunarinnar.

57. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna kveður svo á, að sérstakar stofnanir, sem komið er á fót með samningum milli ríkisstjórna og hafa samkvæmt grundvallarlögum sínum viðtækum alþjóðlegum skyldum að gegna á sviði fjárhags-, félags-, menningar-, mennta- og heilbrigðismála, svo og annarra skyldra mála, skuli tengjast Sameinuðu þjóðunum.

Alþjóðavinnumálaþingið, saman komið til 27. fundar síns í París 3. nóv. 1945, samþykkti ályktun til staðfestingar á ósk Alþjóðavinnumálastofnunarinnar til að tengjast Sameinuðu þjóðunum með þeim skilmálum, sem ákveðnir yrðu í samningi.

Fyrir því gera Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnumálastofnunin með sér svo hljóðandi samning:

I. grein.

Sameinuðu þjóðirnar viðurkenna Alþjóðavinnumálastofnunina sem sérstaka stofnun, er skylt sé að gera þær ráðstafanir, sem hæfa þykja samkvæmt grundvallarlögum hennar, til að framkvæma þau stefnumál, sem sett eru fram í þeim.

II. grein.

Gagnkvæm fulltrúaskipti.

1. Fulltrúum frá Sameinuðu þjóðunum skal boðið að sitja fundi Alþjóðavinnumálaþingsins (hér á eftir aðeins nefnt þingið) og nefnda þess, stjórnarinnar og nefnda hennar svo og alla þá almenna fundi eða fundi fyrir sérstök svæði eða aðra sérstaka fundi, sem Alþjóðavinnumálastofnunin kann að kalla saman. Skal slíkum fulltrúum boðið að taka þátt í störfum á fundum þessum án atkvæðisréttar.

2. Fulltrúum frá Alþjóðavinnumálastofnuninni skal boðið að sækja fundi Efnahags- og félagsmálaráðs Sameinuðu þjóðanna (hér á eftir aðeins nefnt ráðið) og nefnda þess og taka þátt í umræðum á slíkum fundum um þau dagskrármál, sem Alþjóðavinnumálastofnunin hefur látið í ljós, að hún láti sig skipta, en ekki hafa þeir atkvæðisrétt.

3. Fulltrúum frá Alþjóðavinnumálastofnuninni skal boðið að sækja fundi Allsherjarþingsins sem ráðgefandi fulltrúar og þeim gefið tækifæri til að kynna Allsherjarþinginu skoðanir Alþjóðavinnumálastofnunarinnar á þeim málum, sem eru innan athafnasviðs hennar.

4. Fulltrúum frá Alþjóðavinnumálastofnuninni skal boðið að sækja fundi þeirra aðalnefnda Allsherjarþingsins, sem Alþjóðavinnumálastofnunin hefur áhuga fyrir, og taka þátt í störfum þeirra án atkvæðisréttar.

5. Fulltrúum frá Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnuninni skal boðið að sækja fundi Verndargæzluráðsins og taka þar þátt í umræðum um mál þau, sem Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin hefur tjáð sig hafa áhuga fyrir, en ekki skulu þeir atkvæðis- hærir.

6. Skriflegum yfirlýsingum stofnunarinnar skal skrifstofa Sameinuðu þjóðanna útbýta til allra meðlima Allsherjarþingsins, Ráðsins, og nefna þess, svo og Verndargæzluráðsins, eftir því sem ástæða þykir til.

III. grein.

Tillögur um dagskrár.

Að undangengnum nauðsynlegum undirbúningsviðræðum skal Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin setja á dagskrá Stjórnarnefndarinnar mál, sem Sameinuðu þjóðirnar leggja til. Á sama hátt skulu Ráðið og nefndir þess og Verndargæzluráðið taka á dagskrá þau mál, sem Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin mælist til.

IV. grein.

Tillögur Allsherjarþingsins og Ráðsins.

1. Með tilliti til skyldu Sameinuðu þjóðanna til að vinna að markmiðum þeim, sem sett eru í 55. grein sáttmálans, og starfsemi og valda Ráðsins samkvæmt 62. gr. hans til að framkvæma eða stuðla að rannsóknum og skýrslugerðum á sviði alþjóðlegra efnahags-, félags-, menningar- og menntamála og skyldra mála og að gera tillögur um þau til hinna sérstöku stofnana, sem hlut eiga að máli, svo og með tilliti til skyldu Sameinuðu þjóðanna samkv. 58. og 63. gr. sáttmálans til að gera tillögur um samhæfingu á stefnum og starfsemi síkra sérstofnana, samþykkir Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin að útbýta svo fljótt sem auðið er til stjórnarnefndarinnar, þingsins eða hvern annarrar stofnunar innan Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunarinnar, sem hæfa þykir, öllum þeim formlegum tillögum, sem Allsherjarþingið eða Ráðið heinir til hennar.

2. Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin fellst á að taka upp viðræður við Sameinuðu þjóðirnar um slíkar tillögur, er beiðni um það kemur fram, og að senda Sameinuðu þjóðunum skýrslu um ráðstafanir þær, sem stofnunin eða meðlimir hennar hafa gert til að framkvæma þessar tillögur, eða um annan árangur af ihugunum á þeim.

3. Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin staðfestir þann ásetning sinn að taka þátt í hverjum öðrum ráðstöfunum, sem nauðsynlegar kunna að vera til að koma á samræmi í starfsemi hinna sérstöku stofnana og stofnana innan Sameinuðu þjóðanna. Einkum fellst hún á að taka þátt í og starfa með hverri þeirri stofnun, sem Ráðið kann að setja á fót til að auðvelda slíka samræmingu og að veita þær upplýsingar, sem þörf er á til framkvæmda þessum ásetningi.

V. grein.

Skipti á upplýsingum og skjölum.

1. Að teknu tilliti til þeirra ráðstafana, sem nauðsynlegar eru til verndar trúnaðarmálum, skal koma á sem viðtækustum og greiðustum skiptum á upplýsingum og skjölum milli Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunarinnar.

2. Án þess að takmarka hin almennu ákvæði 1. málsgreinar:

- a. samþykkir Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnunin, að hún skuli senda Sameinuðu þjóðunum reglulega skýrslu um starfsemi sína;
- b. samþykkir Vinnu- og atvinnuástandastofnunin að uppfylla eins og mögulegt er óskir, sem Sameinuðu þjóðirnar bera fram um, að hún láti í té sérstakar skýrslur, niðurstöður af rannsóknum eða upplýsingar að teknu tilliti til ákvæða XV. greinar; og
- c. skal aðalritarinn, að framkominni beiðni um það, hafa samráð við forstjórnann um að láta Alþjóðavinnu- og atvinnuástandastofnuninni í té þær upplýsingar, sem hún kann að hafa sérstakan áhuga fyrir.

VI. grein.

Aðstoð við Öryggisráðið.

Alþjóðavinnuálastofnunin fellst á að hafa samvinnu við Efnahags- og félagsmálaráðið um að láta Öryggisráðinu í té þær upplýsingar og þá aðstoð, sem það kann að óska, þ. á m. aðstoð við framkvæmd ákvarðana Öryggisráðsins til viðhalds eða endurreisnar alþjóðlegum friði og öryggi.

VII. grein.

Aðstoð við Verndargæzluráðið.

Alþjóðavinnuálastofnunin fellst á að vinna með Verndargæzluráðinu að framkvæmd ætlunarverka þess og sérstaklega að veita Verndargæzluráðinu alla þá aðstoð, sem hægt er og það kann að óska, að því er snertir mál, sem stofnunina varða.

VIII. grein.

Ósjálfstæð lönd.

Alþjóðavinnuálastofnunin felst á að vinna með Sameinuðu þjóðunum að uppfyllingu þeirra markmiða og skyldukvaða, sem sett eru í XI. kafla sáttmálans, að því er snertir mál varðandi velferð og þróun þjóða þeirra, sem búa í ósjálfstæðum löndum.

IX. grein.

Samband við Alþjóðadómstólinn.

1. Alþjóðavinnuálastofnunin fellst á að láta í té hverjar þær upplýsingar, sem Alþjóðadómstóllinn kann að óska eftir í samræmi við 34. grein stofnskrár hans.

2. Allsherjarþingið veitir Alþjóðavinnuálastofnuninni heimild til að leita álits Alþjóðadómstólsins um lögfræðileg vandamál, er rísa kunna innan starfs sviðs hennar, önnur en mál varðandi samband milli stofnunarinnar og Sameinuðu þjóðanna eða annarra sérstofnana.

3. Slíkar óskir getur þingið borið fram við dómstólinn eða stjórnarnefndin samkvæmt umbóði þess.

4. Þegar Alþjóðavinnuálastofnunin leitar álits Alþjóðadómstólsins, skal hún tilkynna það Efnahags- og félagsmálaráðinu.

X. grein.

Aðalstöðvar og umdæmisskrifstofur.

1. Með tilliti til þess, hve æskilegt er, að aðalstöðvar hinna sérstöku stofnana séu á sama stað og hið fasta aðsetur Sameinuðu þjóðanna, og hagræðis þess, sem leiðir af slíkri samfærslu, fellst Alþjóðavinnuálastofnunin á að hafa samráð við Sameinuðu þjóðirnar, áður en hún gerir nokkrar ákvarðanir um staðsetningu hinna föstu aðalstöðva sinna.

2. Þær umdæmisskrifstofur eða útibú, sem Alþjóðavinnuálastofnunin kann að koma á fót, skulu vera í eins nánnum tengslum við umdæmisskrifstofur þær og útibú, sem Sameinuðu þjóðirnar kunna að stofnsetja.

XI. grein.

Ráðstafanir varðandi starfsfólk.

1. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuálastofnunin viðurkenna, að þróun eins sameinaðs starfsmannaliðs sé æskileg með tilliti til raunhæfrar samhæfingar á stjórnarframkvæmdarháttum, og með þetta takmark fyrir augum samþykkja þessar stofnanir að koma á sameiginlegum mælikvarða á starfsfólki, aðferðum og ráðstöfunum til að komast hjá miklu ósamræmi í vinnuskilyrðum, til að forðast samkeppni við ráðningu starfsfólks og auðvelda skipti á starfsfólki innbyrðis, svo að starfskrafta þess verði sem mest not.

2. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuárástofnunin eru ásáttar um að vinna saman, eftir því sem mögulegt er, að þessum markmiðum, og sérstaklega eru þær ásáttar um:

- a. að hafa samráð um stofnun alþjóðlegrar starfsmannanefndar, er sé ráðgefandi um aðferðir til að tryggja sömu ráðningarkjör á skrifstofum Sameinuðu þjóðanna og hinna sérstöku stofnana;
- b. að hafa samráð um önnur mál varðandi ráðningu æðri og lægri starfsmanna þeirra, þ. á m. vinnuskilyrði, ráðningartíma, flokkun, launaflokka og kaupgreiðslur, eftirlaunarétt og starfsmannareglur og reglur í því skyni að tryggja eins mikið samræmi og hægt er í þessum málum;
- c. að hafa samvinnu um tímabundin eða varanleg starfsmannaskipti innbyrðis, þegar þau eru æskileg, enda séu sett ákvæði um viðhald aldurs- og eftirlaunaréttar;
- d. að vinna saman að stofnun og rekstri stofnunar til að jafna deilur, sem rísa út af ráðningu starfsfólks og skyldum málum.

XII. grein.

Statistisk starfsemi.

1. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuárástofnunin eru sammála um að leitast við að koma á sem mestri samvinnu sín á milli, að koma í veg fyrir óþarfan tvíverknað og að nýta sem best sérfrótt starfslið sitt við söfnun, greiningu, útgáfu og dreyfingu statistískra upplýsinga. Þær samþykkja að sameina krafta sína til að stuðla að sem mestri nytsemi og hagnýtingu á statistískum upplýsingum og létta byrði ríkisstjórna og annarra stofnana, sem fá má slíkar upplýsingar frá.

2. Alþjóðavinnuárástofnunin viðurkennir Sameinuðu þjóðirnar sem miðstöð fyrir söfnun, greiningu, útgáfu, mat og endurbætur á statistík í þágu markmiða hinna ýmsu alþjóðastofnana.

3. Sameinuðu þjóðirnar viðurkenna Alþjóðavinnuárástofnunina sem hinn rétta aðila til að safna saman, greina, gefa út, meta og bæta statistík á hinu sérstaka sviði hennar, að óskertum rétti Sameinuðu þjóðanna sjálfra til afskipta af slíkri statistík, að svo miklu leyti sem hún kann að hafa þýðingu fyrir markmið sjálfra þeirra eða horfa til bóta á alheimsstatistík.

4. Sameinuðu þjóðirnar skulu setja reglugerðir til tryggingar statistískri samvinnu milli þeirra annars vegar og stofnana, sem þeim eru tengdar, hins vegar.

5. Það er viðurkennt, að ekki er æskilegt, að Sameinuðu þjóðirnar eða hinar sérstöku stofnanir endurtaki söfnun statistískra upplýsinga, þegar þær geta hagnýtt sér upplýsingar eða gögn, sem fyrir hendi eru hjá einhverri þessara stofnana.

6. Til að koma á fót miðstöð statistískra upplýsinga til almennra afnota er samþykkt, að upplýsingar, sem sendar eru Alþjóðavinnuárástofnuninni til birtingar í statistískum ritum eða sérstökum skýrslum, skuli gerðar aðgengilegar Sameinuðu þjóðunum, að svo miklu leyti sem unnt er.

XIII. grein.

Framkvæmdastörf og tæknileg störf.

1. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuárástofnunin viðurkenna, að æskilegt sé að komast — að svo miklu leyti sem hægt er — hjá því, að stofnað sé til eða haldið uppi starfsemi, sem grípi inn í eða keppi við aðra starfsemi innan Sameinuðu þjóðanna og hinna sérstöku stofnana, til að stuðla að sem mestu samræmi í stjórnarfarlegum og tæknilegum framkvæmdum og sem beztri nýtingu starfsliðs og fjármagns.

2. Fyrir því eru Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuárástofnunin ásáttar um að hafa samráð um stjórnarfarlega og tæknilega starfsemi auk þeirrar, sem getur um í XI., XII. og XIV. grein, að svo miklu leyti sem upptaka og not slíkrar starfsemi geta talizt framkvæmanleg og hentug á hverjum tíma.

3. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnumálastofnunin skulu gera sameiginlegar ráðstafanir um skráningu og varðveislu opinberra skjala.

XIV. grein.

Ráðstafanir varðandi fjárhagsáætlanir og fjármál.

1. Alþjóðavinnumálastofnunin viðurkennir, að æskilegt sé að koma á náinni samvinnu við Sameinuðu þjóðirnar varðandi fjárhagsáætlanir og fjármál, svo að framkvæmdastörf Sameinuðu þjóðanna og hinna sérstöku stofnana verði innt af hendi eins vel og með eins mikilli hagsýni og mögulegt er og að tryggð sé sem mest samvinna og samræmi í framkvæmdum þessum.

2. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnumálastofnunin eru ásáttar um að vinna, eftir því sem mögulegt er, að þessum markmiðum og sér í lagi, að þær skuli hafa samráð um, hvort æskilegt sé að gera viðeigandi ráðstafanir til að fjárhagsáætlun stofnunarinnar verði felld inn í allsherjarfjárhagsáætlun Sameinuðu þjóðanna. Sérhverjar slíkar ráðstafanir, sem gerðar kunna að verða, skulu nánar greindar í viðbótarsamningi milli hinna tveggja stofnana.

3. Alþjóðavinnumálastofnunin skal hafa samráð við Sameinuðu þjóðirnar við samningu fjárhagsáætlunar sinnar.

4. Alþjóðavinnumálastofnunin fellst á að senda uppkast að fjárhagsáætlun sinni til Sameinuðu þjóðanna á ári hverju, um leið og það er sent aðildarríkjum hennar. Allsherjarþingið skal athuga fjárhagsáætlun stofnunarinnar eða uppkast að henni og getur gert tillögur um hvaða lið hennar sem er.

5. Fulltrúum frá Alþjóðavinnumálastofnuninni skal heimilt að taka án atkvæðisréttar þátt í umræðum Allsherjarþingsins eða nefnda þess, hvenær sem fjárhagsáætlun stofnunarinnar eða almenn mál varðandi framkvæmdir og fjármál stofnuninni viðkomandi eru til umræðu.

6. Sameinuðu þjóðirnar geta tekið að sér innheimtu á tillögum þeirra meðlima Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem einnig eru meðlimir Sameinuðu þjóðanna, í samræmi við þær ákvarðanir, sem gerðar kunna að verða í síðari samningum milli Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðavinnumálastofnunarinnar.

7. Sameinuðu þjóðirnar skulu af sjálfsdáðum eða samkvæmt ósk Alþjóðavinnumálastofnunarinnar sjá um, að gerðar séu rannsóknir á öðrum fjárhagsmállefnum, sem viðkoma stofnuninni eða öðrum sérstofnunum, með tilliti til þess, að komið verði á samvinnu og samræmingu í slíkum málum.

8. Alþjóðavinnumálastofnunin samþykkir að fara eftir tillögum Sameinuðu þjóðanna í starfsemi sinni, eftir því sem mögulegt er.

XV. grein.

Fjárframlög til sérstakrar starfsemi.

1. Þegar Alþjóðavinnumálastofnunin verður að baka sér veruleg aukaútgjöld vegna beiðna, sem Sameinuðu þjóðirnar kunna að bera fram, um sérstakar skýrslur, rannsóknir eða aðstoð í samræmi við V., VI. eða VII. grein eða önnur ákvæði samnings þessa, skulu viðræður fara fram til að ákveða, hvernig sá kostnaður verði réttilega á lagður.

2. Á sama hátt skulu fara fram umræður milli Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðavinnumálastofnunarinnar í því skyni að koma á sanngjarnri skipan á greiðslu kostnaðar, er leiðir af miðstjórnarstörfum, tæknilegum og fjárhagslegum störfum eða annarri sérstakri aðstoð, sem Sameinuðu þjóðirnar veita.

XVI. grein.

Samningar milli stofnana.

Alþjóðavinnumálastofnunin undirgengst að tilkynna Ráðinu um eðli og viðtæki allra formlegra samninga milli Alþjóðavinnumálastofnunarinnar og hverrar

annarrar sérstofnunar eða ríkjasamtaka og sér í lagi að tilkynna Ráðinu um alla slíka samninga áður en þeir eru fullgerðir.

XVII. grein.

Samband.

1. Sameinuðu þjóðirnar og Alþjóðavinnuálagstofnunin samþykkja framanskráð ákvæði í trausti þess, að þau stuðli að viðhaldi raunhæfs sambands milli þessara tveggja stofnana. Þær staðfesta þá ætlun sína að gera hverjar þær frekari ráðstafanir, sem nauðsynlegar kunna að vera til að gera þetta samband fullkomlega raunhæft.

2. Ráðstafanir þær um samvinnu, sem kveðið er á um í fyrir farandi grein-um þessa samnings, skulu, að svo miklu leyti sem hentugt þykir, ná til sambands milli þeirra útibúa og umdæmisskrifstofa, sem þessar tvær stofnanir kunna að setja á stofn, á sama hátt og aðalstöðva þeirra.

XVIII. grein

Efndir á samningnum.

Aðalritarinn og forstjórinn geta gert með sér frekara samkomulag um efndir á samningi þessum, eftir því sem æskilegt kann að þykja í ljósi starfsreynslu þessara tveggja stofnana.

XIX. grein.

Endurskoðun.

Samningi þessum má breyta með samkomulagi milli Sameinuðu þjóðanna og Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar.

XX. grein.

Gildistaka.

Samningur þessi gengur í gildi þegar allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna og allsherjarþing Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar hafa samþykkt hann.

SAMÞYKKTIR OG ÁLITSGERÐIR ALÞJÓÐAVINNUMÁLAPINGSINS Í MONTREAL 1946.

I. Samþykkt (nr. 77) um læknisrannsóknir til ákvörðunar á hæfni barna og unglinga til iðnaðarstarfa.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar, saman komið til 29. fundar síns í Montreal 19. september 1946 eftir kvaðningu stjórnarnefndar Alþjóðavinnuálagstofnunarinnar, hefur samþykkt ákveðnar tillögur um læknisrannsóknir til ákvörðunar á hæfni barna og unglinga til iðnaðarstarfa, en þær voru fólgnar í 3. dagskrármáli, og þar sem þessar tillögur skulu gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið í dag, 9. október 1946, svo hljóðandi samþykkt, sem nefna ber Samþykkt frá 1946 um læknisrannsóknir á unglingum í iðnaði.¹⁾

1) Formálgrein í sama stíl og þessi er fyrir öllum öðrum samþykktum og álitsgerðum, sem hér fara á eftir, og verður henni því sleppt í þeim. Sama er að segja um lokagreinar þeirra og undirskriftir. Þegar fyrir koma samhljóða greinar í tveimur samþykktum eða fleiri, er þeim sleppt í hinum síðari, en vitnað um þær í samsvarandi greinar í undanfarinni samþykkt.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru eða starfandi við iðnfyrirtæki, opinber eða í einkaeign, eða í sambandi við þau.

2. Með orðinu „iðnfyrirtæki“ er í samþykkt þessari einkum átt við:

- a. fyrirtæki, sem stunda námugróft, grjótnám eða aðra starfsemi við vinnslu efna úr jörðu;
- b. fyrirtæki, þar sem vörur eru framleiddar, þeim breytt, hreinsaðar, viðgerðar, skreyttar, fullkomnaðar, lagaðar til sölu, brotnar eða leystar upp, eða þar sem efnum er breytt, og teljast þar með fyrirtæki, er stunda skipasmíðar eða framleiðslu, spennubreytingu eða flutning á rafmagni eða hvers konar hreyfiafli;
- c. fyrirtæki, er annast byggingar eða mannvirkjagerð, bæði hvað snertir nýbyggingar, viðgerðir, viðhald, breytingar og niðurrif;
- d. fyrirtæki, er annast flutninga á mönnum eða munum, hvort heldur er á vegum járnbrautum, fljótum, vötnum, skipaskurðum eða í lofti, og telst þar með meðhöndlun vara í skipakvímum, á hafnarbökkum og bryggjum, í geymsluhúsum og flughöfnum.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákveða, hvar mörkin skulu vera milli iðnaðar annars vegar og landbúnaðar, verzlunar og annarra atvinnugreina, sem ekki teljast til iðnaðar, hins vegar.

2. gr.

1. Börn og unglingar, yngri en 18 ára, skulu eigi ráðin við iðnfyrirtæki, nema nákvæm lækni skoðun hafi leitt í ljós, að þau séu hæf til þeirra starfa, sem þeim eru ætluð.

2. Læknisrannsókn á vinnuhæfni skal framkvæmd af hæfum lækni, sem viðurkenndur er af hlutaðeigandi yfirvaldi, og skal votta um hana annað hvort með sérstöku læknisvottorði eða áritun á atvinnuleyfi eða í vinnubók.

3. Vottorð um starfshæfni má gefa út:

- a. með skilyrðum um sérstök vinnuskilyrði;
- b. til ákveðins starfs, flokka starfsgreina eða til starfa, sem hafa í för með sér svipaða heilbrigðisáhættu og hafa verið sett í sama flokk af yfirvaldi því, sem ábyrgð ber á framkvæmd laga og reglugerða varðandi læknisrannsókn á starfshæfni.

4. Í landslögum eða reglugerðum skal tilgreina það yfirvald, er annast skuli útgáfu skirteina um starfshæfni, og skal þar einnig ákveða, hvaða skilyrða skuli krefjast við samningu og útgáfu þeirra.

3. gr.

1. Hæfni barna og unglunga til vinnu þeirrar, sem þau stunda, skal háð lækni-
eftirliti til átján ára aldurs þeirra.

2. Eigi má hafa börn eða unglunga yngri en átján ára í vinnu að staðaldri, nema læknisrannsókn fari fram cigi sjaldnar en einu sinni á ári.

3. Í landslögum eða reglugerðum skal:

- a. ákveða, undir hvaða sérstöku kringumstæðum skuli krefjast læknisrannsóknar, auk hinnar árlegu, eða tíðari rannsókna í því skyni að tryggja raunhæft eftirlit með tilliti til áhættu þeirrar, sem starfinu er samfara, og heilsufars barns eða unglings, með tilliti til niðurstöðu af fyrri rannsóknum, eða —
- b. veita hlutaðeigandi yfirvaldi heimild til að krefjast nýrrar læknisrannsóknar í sérstökum tilvikum.

4. gr.

1. Í atvinnugreinum, sem hafa í för með sér mikla heilbrigðisáhættu, skal krefjast læknisskoðunar og auka-læknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

2. Í landslögum eða reglugerðum skal annaðhvort tilgreina eða fela hæfu yfirvaldi að tilgreina, í hvaða starfsgreinum eða flokkum starfsgreina skuli krefjast læknisskoðunar og auka-læknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

5. gr.

Eigi skal læknisrannsókn sú, er um getur í fyrirfarandi greinum, hafa nein útgjöld í för með sér fyrir barnið eða unglínginn né foreldra þeirra.

6. gr.

1. Hlutaðeigandi yfirvald skal gera hentugar ráðstafanir til leiðbeininga um stöðuval, lækningu og fagþjálfun þeirra barna eða unglínga, sem samkvæmt læknisskoðun reynast óhæf til ákveðinna starfa eða á einn eða annan hátt er áfátt líkamlega.

2. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákveða, á hvern hátt gera skuli ráðstafanir þessar og hversu langt þær skuli ná. Skal í þessu skyni efna til samvinnu milli þeirra viðkomandi stjórnarvalda, er fara með verkamál, heilbrigðismál, uppeldismál og félagsmál, og skal halda uppi virkri samvinnu milli nefndra aðila til að framkvæma slíkar ráðstafanir.

3. Ákveða má í landslögum eða reglugerðum, að þegar einhver vafi leikur á starfshæfni barna eða unglínga, megi gefa þeim:

- a. starfsleyfi eða læknisvottorð til bráðabirgða, er gildi um takmarkaðan tíma, en að honum loknum gangi hinn ungi starfsmaður undir rannsókn að nýju;
- b. leyfisbréf eða skirteini, er bundið sé við ákveðin vinnuskilyrði.

7. gr.

1. Vinnuveitandi skal varðveita læknisvottorð um starfshæfni, vinnuleyfi eða vinnubók, er sýni, að engar læknisfræðilegar mótbárur, er tiltekna kunna að vera í lögum eða reglugerðum, séu gegn ráðningu í vinnuna, og skulu þessi skilríki aðgengileg vinnueftirlitsmönnum.

2. Landslög og reglugerðir skulu kveða á um aðrar aðferðir til eftirlits, svo að samþykkt þessari verði framfylgt til fullnustu.

II. KAFLI

Sérstök ákvæði um einstök lönd.

8. gr.

1. Þegar í landi aðildarríkis eru stór svæði, þar sem hlutaðeigandi yfirvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar, vegna fólksfæðar eða þróunarstigs, má það undanskilja slík svæði framkvæmd samþykktarinnar, annaðhvort í heild eða með þeim undantekningum, sem því þykja hæfilegar með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.

2. Hvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessarar, sem leggja þar fram samkvæmt ákvæðum 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, geta um landsvæði þau, er það vill láta ákvæði þessarar greinar ná til, enda skal ekkert aðildarríki njóta ákvæða þessarar greinar, frá því er það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.

3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal síðan í hverri ársskýrslu telja upp landsvæði þau, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til.

9. gr.

1. Sérhvert aðildarríki, sem eigi hafði nein lög eða reglugerðir um læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga í iðnaði, áður en samþykkt voru lög eða reglugerðir, er leyfðu fullgildingu þessarar samþykktar, getur með yfirlýsingu, er fylgi fullgildingarskjali þess, sett í stað 18 ára aldurs í 2. og 3. gr. lægra aldursmark, þó aldrei lægra en 16 ár, og í stað 21 ára aldurs í 4. gr. sett lægri aldur, en þó ekki lægri en 19 ár.

2. Hvert það aðildarríki, sem hefur gefið slíka yfirlýsingu, má hvenær sem er ógilda hana með síðari yfirlýsingu.

3. Sérhvert aðildarríki, sem gert hefur gildandi yfirlýsingu í samræmi við 1. málsg. þessarar greinar, skal á hverju ári í ársskýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar skýra frá, að hve miklu leyti framfarir hafa orðið í þá átt, að ákvæðum samþykktarinnar verði beitt til fullnustu.

10. gr.

1. Ákvæði I. kafla þessarar samþykktar skulu ná til Indlands, með þeim takmörkunum, er í þessari grein segir:

- a. ákvæðin skulu ná til allra héraða, þar sem indverskt löggjafarvald er löghæft til að veita þeim gildi;
- b. orðið „iðnfyrirtæki“ skal ná til:
  - i) verksmiðja í merkingu indversku verksmiðjulaganna;
  - ii) náma í merkingu indversku námalaganna;
  - iii) járnbrauta;
  - iv) allra iðngreina, sem lög frá 1938, um atvinnu barna, ná til.
- c. 2. og 3. grein skulu ná til barna og unglunga innan 16 ára aldurs;
- d. í 4. grein skal setja 19 ára aldur í stað 21 árs;
- e. 1. og 2. málsgrein 6. gr. skulu ekki ná til Indlands.

2. Ákvæðum 1. málsgreinar þessarar greinar má breyta á eftirgreindan hátt:

- a. Alþjóðavinnnumálaþingið má hvenær sem er, ef málið er á dagskrá þess, samþykkja uppkast að breytingum á 1. málsgrein þessarar greinar með $\frac{2}{3}$ hlutum atkvæða;
- b. innan 1 árs frá þingslitum, eða 18 mánaða, ef sérstaklega stendur á, skal leggja slíkt uppkast að breytingum fyrir hlutaðeigandi yfirvald eða yfirvöld í Indlandi, til lagasetningar eða annarra ráðstafana í samræmi við það;
- c. nái breytingarnar samþykki hlutaðeigandi yfirvalds eða yfirvalda, skal Indland tilkynna aðalforstjóra Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar til skrásetningar formlega fullgildingu sína á breytingunni;
- d. slíkt uppkast að breytingum skal gilda sem breyting á samþykkt þessari, þegar Indland hefur fullgilt það.

III. KAFLI

Lokaákvæði.

11. gr.

Eigi skal neitt í samþykkt þessari hafa áhrif á lög, úrskurði, venju eða samkomulag milli atvinnurekenda og verkamanna, sem tryggja hagstæðari kjör en þau, sem ráð er fyrir gert í samþykkt þessari.

12. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda aðalforstjóra Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar til skrásetningar.

13. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis vera bindandi fyrir þá meðlimi Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, sem látið hafa aðalforstjóra skrá fullgildingarskjöl sín.

2. Hún skal öðlast gildi 12 mánuðum eftir að fullgildingarskjöl tveggja með-
lima hafa verið skráð hjá aðalforstjóra.

3. Síðan skal samþykktin öðlast gildi, að því er snertir hvern meðlim, 12 mán-
uðum eftir að fullgilding hans hefur verið skráð.

14. gr.

1. Meðlimur, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, má segja henni upp að 10
árum liðnum, frá því er hún öðlaðist upphaflega gildi, með tilkynningu, er senda
skal aðalforstjóra Alþjóðavinnu- og atvinnuleysisráðs til skrásetningar. Slík uppsögn
skal eigi gilda fyrr en einu ári eftir skrásetningu hennar.

2. Nú hefur meðlimur fullgilt samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan
þess árs, er kemur næst á eftir þeim 10 ára fresti, sem um getur í fyrri málsgrein,
réttindi þau til uppsagnar, sem ráð er fyrir gert í þessari grein, og skal hann þá
bundinn af henni í önnur 10 ár, en má að þeim loknum segja henni upp, svo og
eftir hvert 10 ára tímabil, svo sem ráð er fyrir gert í þessari grein.

15. gr.

1. Aðalforstjóri Alþjóðavinnu- og atvinnuleysisráðs skal tilkynna meðlimum Al-
þjóðavinnu- og atvinnuleysisráðs um skrásetningu allra fullgildingarskjala og upp-
sagna, sem meðlimir stofnunarinnar hafa sent honum.

2. Þegar aðalforstjóri tilkynnir meðlimum stofnunarinnar skrásetningu annars
fullgildingarskjalsins, sem honum er sent, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða
dag samþykktin öðlast gildi.

16. gr.

Aðalforstjóri Alþjóðavinnu- og atvinnuleysisráðs skal senda aðalritara Sameinuðu
þjóðanna, til skrásetningar samkvæmt 102. grein stofnskrár Sameinuðu þjóðanna,
allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi
við ákvæði næstu greina hér á undan.

17. gr.

Í lok hvers 10 ára tímabils, frá því er þessi samþykkt öðlast gildi, skal stjórnar-
nefnd Alþjóðavinnu- og atvinnuleysisráðs leggja fyrir vinnu- og atvinnuleysisráðinu skýrslu um fram-
kvæmd samþykktarinnar, og skal hún jafnframt athuga, hvort æskilegt sé að setja
á dagskrá þingsins tillögur um endurskoðun hennar allrar eða hluta hennar.

18. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt um breytingar á samþykkt þessari allri eða
hluta hennar, skal, nema öðruvísi verði ákveðið í hinni nýju samþykkt:

- a. fullgilding meðlims á hinni nýju, endurskoðuðu samþykkt ipso jure skoðast
sem tafarlaus uppsögn á þessari samþykkt, hvað sem ákvæðum 14. greinar hér
að framan liður, svo framarlega sem eða frá því hin nýja, endurskoðuðu sam-
þykkt hefur öðlast gildi;
- b. meðlimum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, frá því er hin nýja endur-
skoðuðu samþykkt öðlast gildi.

2. Samþykkt þessi skal, hvað sem öðru liður, vera í gildi að formi til og efni
hvað snertir þá meðlimi, sem hafa fullgilt hana, en ekki hina endurskoðuðu útgáfu
hennar.

19. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar skulu jafngildir.

Þetta er staðfestur texti samþykktar þeirrar, sem löglega var gerð á 29. þingi Alþjóðavinnuáráðs Montreals, sem haldið var í Montreal og slitið 9. október 1946. Þessu til staðfestu höfum vér undirritað hann í dag, 1. nóvember 1946.

Forseti þingsins

Humphrey Mitchell.

Aðalforstjóri Alþjóðavinnuáráðs Montreals

Edward Phelan.

II. Samþykkt (nr. 78) um lækniannsóknir til ákvörðunar á hæfni barna og unglunga til starfa, sem ekki teljast til iðnaðar.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru gegn kaupum eða starfa beint eða óbeint fyrir þóknun að öðrum störfum en iðnaði.

2. Með orðunum „önnur störf en iðnaður“ er í samþykkt þessari átt við öll önnur störf en þau, sem hlutaðeigandi yfirvöld telja iðnaðarstörf, landbúnaðarstörf eða sjómennsku.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákvarða, hvar mörkin skuli dregin milli starfa, sem ekki teljast til iðnaðar, annars vegar og iðnaðar, landbúnaðar og sjómennsku hins vegar.

4. Í landslögum eða reglugerðum má undan framkvæmd samþykktar þessarar skilja störf, sem viðurkennt er, að eigi séu hættuleg fyrir heilbrigði barna og unglunga, ef um fjölskyldufyrirtæki er að ræða, þar sem engir starfa, nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar.

2. gr.

1. Börn og unglingar yngri en 18 ára skulu eigi ráðin til starfa, sem ekki teljast til iðnaðar, nema nákvæm lækniannsókn hafi leitt í ljós, að þau séu hæf til þeirra starfa, sem þeim eru ætluð.

2. Lækniannsókn á starfshæfni skal framkvæmd af hæfum lækni, sem viðurkenndur er af hlutaðeigandi yfirvaldi og skal votta um hana annaðhvort með sérstöku lækni-vottorði eða áritun á atvinnuleyfi eða í vinnubók.

3. Vottorð um starfshæfni má gefa:

a. með fyrirvara um sérstök vinnuskilyrði;

b. til ákveðins starfs, flokka starfsgreina eða til starfa, sem hafa í för með sér svipaða heilbrigðisáhrættu og hafa verið sett í sama flokk af yfirvaldi því, sem ábyrgð ber á framkvæmd laga og reglugerða varðandi lækniannsókn á starfshæfni.

4. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal tilgreina það yfirvald, sem lög- hæft er til að gefa út skirteini um starfshæfni, og skal þar einnig ákveða, hvaða skilyrða skuli krefjast við samningu og útgáfu þeirra.

3. gr.

1. Hæfni barna og unglunga til starfa þeirra, er þau hafa með höndum, skal vera háð eftirliti læknis til átján ára aldurs.

2. Eigi má hafa börn eða unglunga yngri en átján ára í vinnu að staðaldri, nema lækniannsókn fari fram eigi sjaldnar en einu sinni á ári.

3. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal:

- a. ákveða, undir hvaða sérstöku kringumstæðum skuli krefjast læknisrannsóknar auk hinnar árlegu, eða tíðari rannsókna í því skyni að tryggja raunhæfi eftirlit með tilliti til áhættu þeirrar, er starfinu er samfara, og heilsufars barns eða unglings, með tilliti til niðurstöðu af fyrri rannsókn;
- b. gefa hlutaðeigandi yfirvaldi umboð til að krefjast nýrrar læknisrannsóknar í sérstökum tilvikum.

4. gr.

1. Í atvinnugreinum, sem hafa í för með sér mikla heilbrigðisáhættu, skal krefjast læknisskoðunar og aukalæknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

2. Í lögum hvers lands eða reglugerðum skal annaðhvort tilgreina eða fela hlutaðeigandi yfirvaldi að tilgreina, í hvaða starfsgreinum eða flokkum starfsgreina skuli krefjast læknisskoðunar og auka-læknisskoðunar með tilliti til starfshæfni til a. m. k. tuttugu og eins árs aldurs.

5. gr.

Eigi skal læknisrannsókn sú, er um getur í fyrirfarandi greinum, hafa nein útgjöld í för með sér fyrir barnið eða unglínginn né foreldra þeirra.

6. gr.

1. Hlutaðeigandi yfirvald skal gera hentugar ráðstafanir til leiðbeiningar um stöðuval, lækningu og starfsþjálfun þeirra barna eða unglínga, sem samkvæmt læknisskoðun eru óhæf til ákveðinna starfa eða á einn eða annan hátt áfátt líkamlega.

2. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákveða, á hvern hátt gera skuli ráðstafanir þessar og hversu langt þær skuli ná. Skal í þessu skyni efna til samvinnu milli þeirra viðkomandi stjórnarvalda, er fara með verkamál, heilbrigðismál, uppeldismál og félagsmál, og halda skal uppi virkri samvinnu milli nefndra aðila til að framkvæma slíkar ráðstafanir.

3. Ákveða má í landslögum eða reglugerðum, að þegar einhver vafi leikur á starfshæfni barna eða unglínga, megi gefa þeim,

- a. starfsleyfi eða læknisvottorð til bráðabirgða, er gildi um takmarkaðan tíma, en að honum loknum gangi hinn ungi verkamaður undir nýja rannsókn;
- b. leyfisbréf eða skírteini, er bundið sé við ákveðin vinnuskilyrði.

7. gr.

1. Vinnuveilandi skal varðveita læknisvottorð um starfshæfni, vinnuleyfi eða vinnubók, er sýni, að engar læknisfræðilegar mótbárur, er tiltekna kunna að vera í lögum eða reglugerðum, séu gegn ráðningu í vinnuna, og skulu þessi skilríki aðgengileg vinnueftirlitsmönnum.

2. Landslög eða reglugerðir skulu kveða á um:

- a. ráðstafanir um skilríki (identification), er gera skuli til að tryggja framkvæmd læknisrannsóknar á starfshæfni barna og unglínga, sem fyrir eigin reikning eða foreldra sinna starfa að farandsölu eða annarri atvinnu á götum úti eða annars staðar á almannafæri, og
- b. aðrar ráðstafanir til eftirlits, sem taka beri upp í því skyni að tryggja það, að samþykkt þessari verði stranglega framfylgt.

II. KAFLI

Sérstök ákvæði um einstök lönd.

8. gr.

1. Þegar í landi aðildarríkis eru stór svæði, þar sem hlutaðeigandi yfirvald álitur ógerlegt að framfylgja ákvæðum samþykktar þessarar, vegna fólksfæðar eða þróunarstigs, má undanskilja slík svæði framkvæmd samþykktarinnar, annaðhvort

í heild eða með þeim undantekningum, sem því þykja hæfilegar með tilliti til sérstakra fyrirtækja eða starfsgreina.

2. Hvert aðildarríki skal í fyrstu ársskýrslu sinni um framkvæmd samþykktar þessarar, sem leggja ber fram samkvæmt ákvæðum 22. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, geta um landsvæði þau, er það vill láta ákvæði þessarar greinar ná til, enda skal ekkert aðildarríki njóta ákvæða þessarar greinar, frá því er það leggur fram fyrstu ársskýrslu sína, nema að því er tekur til landsvæða þeirra, er þar voru tilgreind.

3. Hvert það aðildarríki, sem notfærir sér ákvæði þessarar greinar, skal síðan í hverri ársskýrslu telja upp landsvæði þau, sem það afsalar sér rétti til að láta ákvæði þessarar greinar ná til.

9. gr.

1. Sérhvert aðildarríki, sem eigi hafði nein lög eða reglugerðir um læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga í öðrum starfsgreinum en iðnaði, áður en lög eða reglugerðir, er leyfðu staðfestingu þessarar samþykktar, gengu í gildi, getur með yfirlýsingu, er fylgi staðfestingarskjali þess, sett lægra aldursmark en 18 ár í 2. og 3. gr., þó aldrei lægra en 16 ár, og í stað 21 árs aldurs í 4. gr. sett lægra aldursmark, þó ekki lægra en 19 ár.

2. Hvert það aðildarríki, sem gefið hefur slíka yfirlýsingu, má hvenær sem er ógilda hana með síðari yfirlýsingu.

3. Sérhvert aðildarríki, sem gert hefur gildandi yfirlýsingu í samræmi við 1. málsgrein þessarar greinar, skal á hverju ári í ársskýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar skýra frá, að hve miklu leyti framfarir hafa orðið í þá átt, að ákvæðum samþykktarinnar verði beitt til fullnustu.

III. KAFLI

Lokaákvæði.

10.—18. gr.

(Samsvarandi 11.—19. gr. samþykktar nr. 77.)

III. Álitgerð (nr. 79) um læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga.

Í samþykktum um læknisskoðun unglunga 1946 er lagður grundvöllur að reglum um læknisrannsókn á starfshæfni, í því skyni að vernda heilbrigði barna og unglunga fyrir hættum, sem leiðir af óhentugri vinnu, en í þeim er gert ráð fyrir, að landslög eða reglugerðir kveði nánar á um starfsaðferðir í einstökum atriðum.

Jafnframt því að æskilegt er að tryggja sem mest samræmi í framkvæmdum á samþykktunum, svo að haldið sé uppi sem mestri vernd fyrir börn og unglunga, sem er tilgangur samþykktarinnar að tryggja, þá verður að leyfa mismunandi aðferðir við framkvæmd á læknisrannsóknnum til samræmis við hinar almennu framkvæmdastarfsreglur hinna ýmsu aðildarríkja.

Æskilegt er að gera öllum meðlimum kunnar þær aðferðir, sem reynzt hafa heppilegar í ákveðnum löndum og geta því verið þeim til leiðbeiningar.

Með tilliti til framanritaðs mælir þingið með því, að allir meðlimir beiti þeim ákvæðum, sem hér fara á eftir, svo fljótt sem ástæður þeirra leyfa, og gefi Alþjóðavinnumálastofnunni að beiðni stjórnarnefndar skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar hafa verið til að veita þeim gildi.

I. Gildissvið ákvæðanna.

1. Ákvæði samþykktar um læknisrannsókn unglunga (í öðrum störfum en iðnaði) frá 1946 ætti að láta ná til allra starfa, sem unnin eru við þau fyrirtæki og framkvæmdir hins opinbera eða einstaklinga, sem hér segir eða í sambandi við þau:

- a. verzlunarfyrirtæki, þar með talin fyrirtæki, sem annast útsendingu vara;
- b. póst- og fjarskiptaþjónusta, þar með talin útsending bréfa og skeyta;
- c. fyrirtæki og skrifstofur, þar sem starfsfólkið vinnur aðallega venjulega skrifstofuvinnu;
- d. blaðafyrirtæki (útgáfa, dreifing, útburður og blaðasala á götum úti eða annars staðar á almannafæri);
- e. gistihús, dvalarheimili, matsöluhús, klúbbur, kaffihús og aðrir hressingarstaðir, svo og launuð heimilisaðstoð á einkaheimilum;
- f. stofnanir til hjúkrunar og aðhlyningar sjúku, lasburða eða hjálparvana fólki og munaðarleysingjum;
- g. leikhús og opinberir skemmtistaðir;
- h. umferðasala, framboð á alls konar gripum og hver önnur störf eða starfsemi, sem fram fer á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- i. öll önnur vinna, störf eða starfsemi, sem hvorki telst til iðnaðar, landbúnaðar né sjómennsku.

2. Án tillits til þeirrar heimildar, sem ríkisstjórnnum er veitt í samþykkt um læknisrannsókn á unglungum (í öðrum störfum en iðnaði) frá 1946 til að undanskilja framkvæmd hennar störf, sem viðurkennt er, að ekki séu áhættusöm fyrir heilbrigði barna og unglunga, ef um fjölskyldufyrirtæki er að ræða, þar sem enginn starfar nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar, ættu ríkisstjórnir að taka það til athugunar, að störf, sem almennt eru ekki talin hættuleg, kunna að vera hættuleg einstaklingum, sem ekki hafa þá hæfileika, sem þarf til ákveðins starfs eða hvaða starfs sem er. Ríkisstjórnir ættu því að láta ákvæði reglugerða um læknisrannsókn á starfshæfni ná til allrar vinnu við arðberandi störf, án tillits til skyldleika þeirra, sem að þeim vinna.

II. Ákvæði um læknisrannsókn.

3. Án tillits til læknisrannsóknar þeirrar, sem krafizt er áður en vinna er hafin til að sannreyna hæfni barna og unglunga til sérstaks starfs og fyrirskipuð er í 2. grein nefndra samþykpta, er æskilegt, að öll börn gangist undir allsherjar læknisrannsókn, helzt áður en skólaskyldu þeirra lýkur, og geta stofnanir, sem annast leiðbeiningar um stöðuval, notfært sér niðurstöður þeirra rannsókna.

4. Í hinni nákvæmu læknisrannsókn, sem tilskilin er áður en til starfa er tekið, ættu að felast:

- a. alls konar prófanir á lækningastofu, röntgenstofu og tilraunastofu, sem hentuðar þykja til að sannreyna, hvort viðkomandi er hæfur eða óhæfur til vinnu þeirrar, sem um er að ræða, og
- b. henni ætti að fylgja í hverju tilviki viðeigandi ráðleggingar um heilsuvernd.

5. Endurteknar læknisrannsóknir ætti að:

- a. framkvæma á sama hátt og ofangreinda rannsókn, og
- b. í sambandi við þær skulu gefnar viðeigandi ráðleggingar um heilsuvernd og, ef þörf krefur, frekari leiðbeiningar um stöðuval, með tilliti til skipta á vinnu.

6.

- 1) Allar niðurstöður læknisrannsóknarinnar ætti að skrá á spjald, sem geymt væri í skjalasafni þeirrar lækningastöðvar, er læknisrannsóknirnar annast.
- 2) Upplýsingar þær, sem skráðar eru á læknisvottorðin og ætlaðar eru vinnuveitanda, eða yfirlýsing sú um læknisrannsókn, sem rituð er á vinnuleyfi eða í vinnubók, ættu að vera svo greinilegar, að þær gæfu til kynna, hvar takmörk starfshæfninnar liggja, eftir því sem rannsókn hefur leitt í ljós, og ráðstafanir þær, sem þess vegna væri nauðsynlegt að gera viðvíkjandi starfsskilyrðum. En þær ættu alls ekki að innihalda trúnaðarupplýsingar, svo sem greiningu á meðfæddum ágöllum eða sjúkdómum, sem skoðanir kynnu að hafa leitt í ljós.

7.

- 1) Þar sem unglingar hafa sjaldnast náð fullum þroska við 18 ára aldur og því nauðsynlegt að halda áfram sérstakri heilsuvernd, er æskilegt að framlengja

skylduna til að ganga undir lækni-rannsóknir til a. m. k. 21 árs aldurs fyrir alla unglunga, sem starfa í iðnaði eða öðrum starfsgreinum.

- 2) Ávallt skal meta riflega þá auknu áhættu, er hafi í för með sér framlengingu skyldunnar til lækni-rannsókna til 21 árs aldurs samkvæmt ákvæðum 4. gr. nefndra samþykkt. Einkum ætti hið herra aldurstakmark að ná til allra námu-starfa, starfa í sjúkrahúsum og skemmtistarfa, svo sem dans og trúðleika.

8. Ákvæði fyrirfarandi greinar má ekki skýra á þann veg, að dregið sé úr skyldunni til að heita ákvæðum alþjóðasamþykkt, landslaga eða reglugerða, þar sem hann er lagt við að ráða unglunga til ákveðinna starfa vegna mikillar heilbrigðis-áhættu, er þeim er samfara, eða krefjast heilbrigðiseftirlits með öllum starfsmönnum í slíkum störfum, án tillits til aldurs.

III. Ráðstafanir viðvikjandi mönnum, sem lækni-rannsókn leiðir í ljós, að séu óhæfir til starfa að öllu eða nokkru leyti.

9. Meðal ráðstafana þeirra, sem yfirvöld hvers lands skulu gera til að framfylgja ákvæðum 6. gr. nefndra samþykkt, ætti einkum að vera ráðstafanir til tryggingar því, að börn og unglungar, sem lækni-rannsókn sýnir, að sé líkamlega áfátt eða séu yfirleitt óhæf til vinnu:

- a. fá viðeigandi lækni-hjálp til að lækna eða draga úr líkamlegum ágöllum þeirra;
- b. séu hvött til að hverfa aftur til skólanáms, eða þeim sé beint til hentugra starfa, sem líklegt sé, að þau kunni við og hæfi þeim, og að þeim séu gefin tækifæri til að þjálfa sig til slíkra starfa;
- c. njóti fjárhagslegrar hjálpar, ef nauðsyn krefur, meðan á lækningum, skólagöngu eða starfsþjálfun stendur.

10. Til að auðvelda stöðuval barna og unglunga, sem reynzt hafa skorta líkamsprek eða hafa sérstaka annunarka, er æskilegt, að þar til hæfir sérfræðingar semji skrár yfir iðnir og störf, sem henta hverjum flokki ungra starfsmanna með takmarkaða starfshæfni eða líkamlega annmarka. Þessi flokkun skal gerð á sameiginlega ábyrgð heilbrigðisyfirvaldanna og yfirvalda þeirra, er fara með atvinnumál. Skrár þessar ættu lækna þeir, sem rannsóknirnar framkvæma, að hafa sér til leiðbeiningar, en ekki vera bundnir af þeim.

IV. Ábyrg yfirvöld.

11.

- 1) Til að tryggja fullan árangur af lækni-rannsóknunni á ungum starfsmönnum ætti að gera ráðstafanir til að þjálfa sérstaka rannsóknarlækna, er séu sérfróðir um heilsuvernd innan iðnaðar og hafi viðtæka reynslu í lækni-fræðilegum vandamálum varðandi heilsu barna og unglunga.
- 2) Hlutaðeigandi yfirvald ætti að tryggja það, að námskeið væru haldin og hagnýtar athuganir gerðar í þessu skyni.
- 3) Rannsóknarlækna ætti að velja eftir þeim hæfileikum, sem um getur í 1. lið þessarar greinar.

12. Framkvæmdir á lækni-rannsóknunni á starfshæfni ætti að skipuleggja þannig, að tryggð sé nán samvinna milli heilbrigðisyfirvalda, sem ábyrgð bera á framkvæmd rannsóknanna, og yfirvalda þeirra, sem bera ábyrgð á útgáfu leyfa til ráðningar barna og unglunga til starfa og eftirlits með vinnuskilyrðum þeirra.

V. Hættir á framkvæmdum.

13.

- 1) Til að tryggja reglubundna lækni-rannsókn á starfshæfni barna og unglunga, sem vinna að iðnaði eða öðrum störfum, hvort heldur er í atvinnurekstrinum sjálfum eða í sambandi við hann, ætti að skylda atvinnurekendur til að senda tilgreindum yfirvöldum tilkynningu um ráðningu allra ungra starfsmanna innan aldursmarks þess, sem ráð er fyrir gert í reglugerð um rannsóknirnar.

2) Þessi yfirvöld ættu að vera:

- a. hið opinbera heilbrigðiseftirlit, sem ábyrgð ber á framkvæmd rannsóknanna og fullkominni skýrslugerð um niðurstöðu þeirra; eða
- b. þau yfirvöld, sem heimilt er að leyfa ráðningu barna og unglunga á grundvelli niðurstöðu slíkrar læknisrannsóknar.

14. Til að tryggja reglubundna læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga, sem starfa fyrir eigin reikning eða foreldra sinna að umferðasölu eða öðrum störfum á götum úti eða annars staðar á almannafæri:

- a. ætti unglingum í slíkum störfum innan aldursmarks þess, sem læknisrannsókn á starfshæfni er lögboðin, að vera skylt að afla sér sérstaks leyfisbréfs, sem helzt ætti að vera gefið út af stofnun, er væri undir stjórn verkamálaráðuneytis og byggt yrði á læknisvottorði um starfshæfni og endurnýjast árlega eftir niðurstöðum árlegrar læknisrannsóknar. Slíkt leyfi ætti að vera númerað og í því ljósmynd, eiginhandarundirskrift eða annað, er sanni hver handhafi þess sé, svo og upplýsingar um:
  - i) nafn, aldur og heimilisfang handhafa;
  - ii) nafn og heimilisfang foreldra hans og yfirlýsingu um, að þeir leyfi barninu eða unglingnum að vinna það starf, sem í leyfinu greinir; og
  - iii) niðurslóður læknisrannsóknar, sem fram hefur farið áður en starfið var hafið, og upplýsingar um síðari rannsóknir;
- b. ætti handhafi slíks leyfis að bera á sér greinilegt merki með sama númeri og er á leyfinu;
- c. ætti full samvinna að vera milli vinnueftirlits þess, sem ábyrgð ber á framkvæmd laganna, og yfirvalda á staðnum, einkum lögregluftirlits, sem starfar að því að fyrirbyggja afbrot, við reglulegar rannsóknir á skilríkjum ungra umferðasala og til að tryggja, að þeir hlýði reglunum um læknisrannsókn á starfshæfni

IV. Samþykkt (nr. 79) um takmörkun á næturvinnu barna og unglunga við störf, sem ekki teljast til iðnaðar.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru gegn kaupum eða starfa beint eða óbeint fyrir þóknun að öðrum störfum en iðnaði.

2. Með orðunum „önnur störf en iðnaður“ er í samþykkt þessari átt við öll önnur störf en þau, sem hlutaðeigandi yfirvald telur iðnaðarstörf, landbúnaðarstörf eða sjómennsku.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákvarða, hvar mörkin skuli dregin milli starfa utan iðnaðar annars vegar og iðnaðar, landbúnaðar og sjómennsku hins vegar.

4. Í landslögum eða reglugerðum má gera undanþágu frá samþykkt þessari hvað snertir:

- a. heimilisstörf á einkaheimilum, og
- b. störf, sem eigi eru talin skaðleg eða hættuleg heilbrigði barna og unglunga, við fjölskyldufyrirtæki, þar sem engir starfa nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar.

2. gr.

1. Yngri börn en 14 ára, sem vinna mega takmarkaðan eða fullan vinnutíma, svo og börn eldri en 14 ára, sem enn eru skólaskyld að fullu, skal eigi ráða né láta vinna í næturvinnu, er telja skal a. m. k. fjórtán stundir samfelldar, þar með talinn tíminn frá kl. 8 að kvöldi til 8 að morgni.

2. Í stað hins tilgreinda 14 stunda tímabils má þó, þar sem staðbundnar ástæður krefja, setja ákvæði í landslögum eða reglugerðum um 12 stunda tímabil í stað nefnds 14 stunda tímabils, og skal það hefjast eigi síðar en kl. 8.30 að kvöldi og eigi ljúka fyrir kl. 6 að morgni.

3. gr.

1. Börn eldri en 14 ára, sem eigi eru lengur skólaskyld fullan skólatíma, svo og unglunga yngri en 18 ára skal eigi ráða til né láta vinna næturvinnu, er telja skal a. m. k. 12 stundir samfelldar, þar með talinn tíminn frá kl. 10 að kvöldi til kl. 6 að morgni.

2. Ef um sérstakar aðstæður er að ræða innan einstakra starfsgreina eða landsvæða, má hlutaðeigandi yfirvald þó, að höfðu samráði við félög vinnuveitenda og verkamanna, sem hlut eiga að máli, ákveða, að tíminn milli kl. 11 að kvöldi og kl. 7 að morgni komi í stað tímans frá kl. 10 að kvöldi til kl. 6 að morgni, að því er snertir störf barna og unglunga í þeim starfsgreinum eða á þeim landsvæðum.

4. gr.

1. Í löndum, þar sem loftslagi er svo háttáð, að mjög erfitt er að vinna á daginn, má stytta næturvinnutímabil fyrirfarandi greina, ef tryggður er tilvarandi hvíldartími að degi til.

2. Ríkisstjórnir mega fresta framkvæmd banns við næturvinnu unglunga 16 ára og eldri, ef þjóðarhagsmunir krefjast vegna neyðarástands.

3. Í landslögum eða reglugerðum má heimila hlutaðeigandi yfirvaldi að gefa einstakar undanþágur um stundarsakir, er heimili unglungum 16 ára og eldri að vinna næturvinnu, þegar sérstök nauðsyn krefur vegna starfsþjálfunar, þó þannig, að samfelldur hvíldartími sé eigi skemmri en 11 stundir á hverjum tuttugu og fjórum tímum.

5. gr.

1. Í landslögum eða reglugerðum má heimila hlutaðeigandi yfirvaldi að veita einstakar undanþágur, er heimili börnum og unglungum yngri en 18 ára að koma fram að kvöldi til sem skemmtikraftar á opinberum skemmtisamkomum eða starfa að kvöldi til sem leikarar við kvikmyndatökur.

2. Lágmarksaldur fyrir slíkar undanþágur skal ákveðinn í landslögum eða reglugerðum.

3. Engar slíkar undanþágur má veita, ef eðli skemmtunar eða kvikmyndatöku eða aðstæðum, sem þær fara fram við, er þannig háttáð, að hættulegt geti talizt lífi, heilbrigði eða siðferði barns eða unglings.

4. Útgáfa undanþágu skal bundin eftirfarandi skilyrðum:

- a. vinna má ekki standa lengur en til miðnættis;
- b. gera skal strangar ráðstafanir til öryggis heilbrigði og siðferði barna og unglunga, tryggja góða meðferð á þeim og forðast truflun á námi þeirra;
- c. barninu eða unglungnum skal veitt samfelld hvíld í a. m. k. 14 klukkustundir.

6. gr.

1. Til að tryggja framkvæmd ákvæða þessarar samþykktar skal í landslögum eða reglugerðum:

- a. kveða á um opinbert eftirlit, sem fullnægi sérstökum þörfum hinna ýmsu starfsgreina, er samþykktin nær til;
- b. skylda alla atvinnurekendur til að halda skrá yfir nöfn og fæðingardaga allra unglunga yngri en 18 ára, sem þeir hafa í vinnu, svo og um vinnutíma þeirra, eða hafa tiltækileg opinber gögn með þessum upplýsingum. Þegar um er að ræða börn eða unglunga, sem vinna á strætum úti eða annars staðar á almannaferi, skal í skránni greina vinnustundafjölda, sem í ráðningarsamningi greinir;

- c. ákveða hentugar ráðstafanir til að tryggja, að hægt sé að þekkja (identificera) og hafa eftirlit með unglíngum yngri en 18 ára, sem í þjónustu atvinnurekenda eða á eigin spýtur vinna að störfum, sem fram fara á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
  - d. ákveða refsingu, er beita má atvinnurekendur eða aðra ábyrga fullorðna menn fyrir brot á slíkum lögum eða reglugerðum.
2. Í ársskýrslu þeirri, er senda skal samkvæmt 22. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, skulu vera tæmandi upplýsingar um öll lög og reglugerðir, sem veita ákvæðum samþykktar þessarar gildi, einkum þó varðandi:
- a. tímabil það, sem samkv. heimild í 2. mgr. 1. greinar kann að verða sett í stað tímabils þess, er greinir í 1. mgr. sömu greinar;
  - b. að hve miklu leyti notfærð eru ákvæði 2. mgr. 3. greinar;
  - c. yfirlýðing þau, sem heimilt er að veita einstakar undanþágur samkvæmt ákvæðum 1. mgr. 5. greinar, svo og lágmarksaldur, sem undanþágur má veita fyrir samkvæmt 2. mgr. sömu greinar.

II. KAFLI

Sérstök ákvæði um einstök lönd.

7. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem eigi hafði nein lög eða reglugerðir um takmörkun á næturvinnu barna í öðrum starfsgreinum en iðnaði, áður en lög eða reglugerðir, er leyfðu fullgildingu þessarar samþykktar, gengu í gildi, má með yfirlýsingu, er fylgi fullgildingarskjalinu, setja lágmarksaldur lægri en 18 ár, þó ekki lægri en 16 ár, í stað aldurstakmarks þess, sem tilgreint er í 3. grein.

2. Hvert það aðildarríki, sem hefur gefið slíka yfirlýsingu, má hvenær sem er ógilda hana með síðari yfirlýsingu.

3. Sérhvert aðildarríki, sem gert hefur gildandi yfirlýsingu í samræmi við 1. málsgrein þessarar greinar, skal á hverju ári í ársskýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar skýra frá, að hve miklu leyti framfarir hafa orðið í þá átt að beita til fulls ákvæðum samþykktarinnar.

8. gr.

(Sérreglur, er gilda fyrir Indland.)

III. KAFLI

Lokaákvæði.

9.—17. gr.

(Samsvarandi 11.—19. gr. samþykktar nr. 77.)

V. Álitsgerð (nr. 80) um takmörkun á næturvinnu barna og unglíngna í störfum, sem ekki teljast til iðnaðar.

Í samþykkt um næturvinnu unglíngna (við önnur störf en iðnað) 1946 er lagður grundvöllur að löggjöf til verndar gegn hættem, er stafa af næturvinnu við önnur störf en iðnað, þar sem fjöldi unglíngna vinnur.

Vegna þess hve margvíslegra starfa samþykkt þessi tekur til svo og vegna ýmissa erfðavenja og aðstæðna, sem sérstakar eru fyrir hvert land, lætur hún landslögum og reglugerðum eftir að ákveða, á hvern hátt framkvæmdum á grundvallarreglum hennar skuli hagað í hinum ýmsu löndum. Æskilegt er þó að tryggja eins mikið samræmi í framkvæmdum á samþykktinni og hægt er.

Æskilegt er, að teknar séu til athugunar þær aðferðir, sem gefið hafa góðan árangur og mega því verða til leiðbeiningar fyrir aðila stofnunarinnar.

Að þessu athuguðu mælir þingið með því, að allir meðlimir beiti þeim ákvæðum, sem hér fara á eftir, svo fljótt sem aðstæður leyfa, og gefi Alþjóðavinnumála-skrifstofunni að beiðni stjórnarnefndar skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar hafa verið í þessu efni.

I. Gildissvið ákvæðanna.

1. Ákvæðum samþykktar um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað) 1946 ætti að beita um öll störf, sem unnin eru við þau fyrirtæki og starfsemi hins opinbera eða einstaklinga, sem hér segir, eða í sambandi við þau:

- a. verzlunarfyrirtæki, þar með talin fyrirtæki, sem annast útsendingu vara;
- b. póst- og fjarskiptaþjónusta, þar með talin útsending bréfa og skeyta;
- c. stofnanir og skrifstofur, þar sem starfsfólkið vinnur aðallega venjulega skrifstofuvinnu;
- d. blaðafyrirtæki, útgáfa, dreifing, útburður og blaðasala á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- e. gistihús, dvalarheimili, matsöluhús, klúbbar, kaffihús og aðrir hressingarstaðir;
- f. stofnanir til hjúkrunar og aðhlyningar sjúku, lasburða eða hjálparvana fólki og munaðarleysingjum;
- g. leikhús og opinberir skemmtistaðir;
- h. umferðasala, framboð á alls konar munum og önnur störf eða starfsemi, sem fram fer á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- i. hver önnur vinna, staða eða störf, sem hvorki teljast til iðnaðar, landbúnaðar né sjómennsku.

2. Án tillits til þeirrar heimildar, sem samþykkt frá 1946 um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað) veitir aðildarríkjum til að undanskilja framkvæmd hennar launaða vinnu við heimilisstörf á einkaheimilum og störf, sem ekki teljast skaðleg eða hættuleg fyrir börn og unglunga, ef um er að ræða fjölskyldufyrirtæki, þar sem einungis foreldrar og börn þeirra eða skjólstaðingar vinna, skal athygli aðildarríkjanna vakin á því, hve æskilegt væri að:

- a. gera með lögum eða reglugerðum framkvæmdavalds viðeigandi ráðstafanir til takmörkunar á næturvinnu barna og unglunga yngri en 18 ára við heimilisstörf;
- b. láta reglugerðir um takmörkun næturvinnu við önnur störf en iðnað ná til allra fyrirtækja, sem rekin eru í hagnaðarskygni, án tillits til fjölskyldutengsla, sem vera kunna milli þeirra, sem við þau starfa.

II. Atvinna við opinberar skemmtanir.

3. Þar sem héraðsyfirvöldum er heimilað, samkvæmt ákvæðum 5. greinar samþykktar frá 1946 um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað), að veita börnum og unglungum einstök leyfi til að koma fram að kvöldi til sem skemmtikraftar á opinberum skemmtistöðum eða starfa að kvöldi til sem leikarar við kvikmyndatöku, ætti æðra yfirvald að hafa eftirlit með útgáfu slíkra leyfa, og til þess yfirvalds ættu hlutaðeigendur að geta áfrýjað synjun leyfis eða skilmálum, sem í því felast.

4. Leyfin ætti að gefa út til skamms tíma og vera háð öllum þeim skilyrðum, sem nauðsynleg eru í hverju tilfelli til verndar barninu eða unglungnum.

5. Börnum yngri en 14 ára ætti ekki að veita leyfi nema í sérstökum tilvikum, þegar það er nauðsynlegt vegna starfsþjálfunar eða hæfileika þeirra, og ættu leyfin að vera bundin þessum skilyrðum:

- a. þau ættu yfirleitt ekki að ná til annarra barna en þeirra, sem stunda skólanám í leiklist eða tónlist;
- b. kvöldvinnu ætti að takmarka, að svo miklu leyti sem hægt er, við 3 kvöld í viku eða 3 kvöld að meðaltali á viku á lengri tíma;
- c. ljúka ætti vinnu kl. 10 að kvöldi eða veita samfellda hvíld í 16 klst.

III. Eftirlitshættir.

6. Enda þótt tillit sé tekið til grundvallarreglu 12. gr. álitserðarinnar um vinnueftirlit frá 1923, en samkvæmt henni skal eftirlitið framkvæmt af körlum og konum, er hafi sömu réttindi og skyldur og sama vald, þykir rétt að taka tillit til reynslu einstakra landa, þar sem reynzt hefur mjög árangursríkt að fela konum eftirlit með framkvæmd laga og reglugerða um vernd fyrir unglinga.

7. Auk hins reglulega eftirlits til tryggingar því, að lög og reglugerðir um vernd fyrir unga starfsmenn séu framkvæmd, ætti að gefa sérstakan gaum að meintum brotum á lögnum, sem kærð eru af almenningi, en þó sérstaklega að taka tafarlaust fyrir kærur foreldra barna eða unglinga í því skyni að koma á raunhæfum framkvæmdum á ákvæðum samþykktarinnar frá 1946 um næturvinnu unglinga (við önnur störf en iðnað) að því er snerti störf, sem unnin eru í mörgum, smáum, dreifðum fyrirtækjum.

8. Þegar ákveða skal form þeirra skilríkja, sem atvinnurekandi skal að lögum skyldur til að hafa handbær til að leggja fyrir eftirlitsmenn, svo að þeir geti sannreynt, hvernig reglugerðinni um takmörkun næturvinnu sé framfylgt, er ráðlegt að taka tillit til þeirra kosta, sem vinnuleyfi og vinnubækur hafa, þar eð slík skilríki þurfa að vera gefin út af því opinbera eða stimpluð af því í hvert skipti, sem skipt er um vinnu, og því, auðvelt að sjá á þeim, hver hinn ungi starfsmaður er, sanna aldur hans og ákveða vinnuskilyrði hans og vinnutíma.

9.

- 1) Til að auðvelda hinu opinbera eftirliti að þekkja hina ungu lausastarfsmenn, sem verndaðir eru af lögum og reglugerðum um næturvinnu, ættu:
  - a. ungir lausastarfsmenn, sem vinna fyrir kaup, að bera á sér skilríki og merki, sem gera mögulegt að þekkja þá utan vinnustaðar, auk þeirra skilríkja, sem atvinnurekendur geyma;
  - b. ungir lausastarfsmenn, sem starfa fyrir eigin reikning eða foreldra sinna, að hafa á sér skilríki, er sanni, að þeir hafi starfsleyfi, svo og merki, sem á má sjá, hverjir þeir séu.
- 2) Ungum lausastarfrsmönnum innan 18 ára aldurs ætti að láta í té vinnuleyfi eða sérstakt leyfi, sem hefur að geyma:
  - a. nafn, aldur og heimilisfang barnsins eða unglingsins;
  - b. ljósmynd eða undirskrift barnsins eða unglingsins eða annað, er sýni hver hann er, svo og númer leyfis eða leyfisbréfs;
  - c. nafn og heimilisfang atvinnurekanda og vinnutíma, ef barnið eða unglingurinn vinnur fyrir kaup; og
  - d. nafn og heimilisfang foreldra og leyfi þeirra, ef barnið eða unglingurinn vinnur fyrir eigin reikning eða reikning foreldra sinna.
- 3) Æskilegt er, að vinnuleyfin eða einstök leyfi séu gefin út af skrifstofu undir yfirstjórn verkamálaráðuneytis.
- 4) Ungu lausastarfsmenn ætti að skylda til að bera merki með leyfisnúmeri á áberandi hátt.
- 5) Koma ætti á fullkominni samvinnu milli hins opinbera eftirlits og staðaryfirvalda, einkum þeirrar deildar lögreglunnar, sem starfar að því að fyrirbyggja afbrot, ef slík starfsemi er fyrir hendi, fræðslumálastjórnar og barnaverndaryfirvalds, til að tryggja eftirlit með vinnutíma ungra lausastarfsmanna og framkvæmd laga og reglugerða um næturvinnu.
- 6) Atvinnurekandi ætti að vera að lögum ábyrgur fyrir brotum á lögnum eða reglugerðunum, einkum hvers konar ósamræmi milli þeirra vinnuafkasta, sem hann krefst og þess tíma, sem hann ætlar til starfsins innan hins lögleyfða vinnutíma. Atvinnurekanda ætti að gefa tækifæri til að sanna sakleysi sitt, ef hann hefur gert þær ráðstafanir, sem hægt er að krefjast til að koma í veg fyrir brotið.

- 7) Foreldra ætti að láta bera ábyrgð á brotum á lögunum eða reglugerðunum, þegar starfið fer fram fyrir þeirra reikning eða með þeirra leyfi, enda hafi þeim verið gert aðvart um það fyrir fram.

**VI. Samþykkt (nr. 80) um breytingar á framtíðarskipan á þeim framkvæmdastörfum, sem í samþykktum gerðum á 28 fyrstu allsherjarþingum Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar eru falin aðalritara Þjóðabandalagsins, svo og um frekari breytingar, er leiðir af upplausn Þjóðabandalagsins og breytingum á stjórnarskrá Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar.**

1. gr.

1. Í þeim samþykktum Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, sem gerðar hafa verið á 25 fyrstu fundum þess, skulu orðin „aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ koma í stað orðanna „aðalritari Þjóðabandalagsins“, orðið „aðalforstjóri“ koma í stað orðsins „aðalritari“ og „Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ í stað orðsins „skrifstofan“ á öllum stöðum, þar sem þessi orð koma fyrir.

2. Skrásetning aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar á fullgildingum samþykktu og breytinga á þeim, uppsögnum og yfirlýsingum samkvæmt ákvæðum samþykktu, sem gerðar hafa verið á 25 fyrstu þingunum, skulu í einu og öllu hafa sömu þýðingu og skrásetning aðalritara Þjóðabandalagsins á slíkum fullgildingum, uppsögnum og yfirlýsingum samkvæmt ákvæðum frumtexta greindra samþykktu.

3. Aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar í samræmi við 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna nákvæmar upplýsingar um allar fullgildingar, uppsagnir og yfirlýsingar, sem hann hefur skráð í samræmi við ákvæði samþykktu þeirra, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum, eins og þeim er breytt með fyrirfarandi ákvæðum þessarar greinar.

2. gr.

1. Fella skal niður orðið „Þjóðabandalagsins“ í fyrstu málsgrein formála að öllum samþykktum gerðum á 18 fyrstu þingunum.

2. Orðin „í samræmi við ákvæði stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „í samræmi við ákvæði XIII. kafla Versalásamningsins og samsvarandi kafla í öðrum friðarsamningum“, eða afbrigða af þessu orðalagi, er fyrir kemur í formála samþykktu þeirra, sem gerðar voru á fyrstu 17 þingunum.

3. Orðin „með þeim skilyrðum, sem sett eru í stjórnarskrá Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „með þeim skilyrðum, sem sett eru í XIII. kafla Versalásamningsins og samsvarandi köflum annarra friðarsamninga“, eða annarra tilbrigða af þeim í öllum greinum þeirra samþykktu, er gerðar hafa verið á 25 fyrstu þingunum og hið síðargreinda orðasamband eða einhver tilbrigði af því koma fyrir í.

4. Orðin „22. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „408. grein Versalásamningsins og samsvarandi greina annarra friðarsamninga“, eða annarra tilbrigða af þeim í öllum greinum þeirra samþykktu, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum og hin síðar greindu orð eða tilbrigði af þeim koma fyrir í.

5. Orðin „35. grein Stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „421. grein Versalásamningsins og samsvarandi greinum í öðrum friðarsamningum“ í öllum greinum samþykktu þeirra, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum og hið síðar greinda orðasamband eða tilbrigði af því kemur fyrir í.

6. Orðið „frumvarp“ í sambandinu „samþykktarfrumvarp“ skal fellt úr for-

málsorðum allra þeirra samþykkt, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum og í þeim greinum þessara samþykkt, er það kemur fyrir í.

7. Í stað orðsins „forstjóri“ komi „aðalforstjóri“ í öllum greinum samþykkt þeirra, sem gerðar voru á 28. þinginu, þar sem átt er við aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar.

8. Inn í formálsorð fyrir samþykktum þeim, sem gerðar voru á 17 fyrstu þingunum, skal fella orðin „sem nefna ber“ ásamt hinni stuttu fyrirsögn, sem Alþjóðavinnu-
málaskrifstofan notar venjulega á viðkomandi samþykktum.

9. Í öllum samþykktum gerðum á 14 fyrstu þingunum skulu allar ótölusettar málsgreinar tölusettar í þeim greinum, sem eru meira en ein málsgrein.

3. gr.

Sérhver meðlimur stofnunarinnar, sem sendir aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar formlega fullgildingu sína á einhverri samþykkt, sem gerð hefur verið á einhverju af hinum 28 fyrstu þingum, eftir gildistöku samþykktar þessarar, skal talinn hafa fullgilt þá samþykkt eins og hún hefur breytt með þessari samþykkt.

4. gr.

Tvö eintök af samþykkt þessari skulu staðfest með undirskrift forseta þingsins og aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar. Annað eintakið skal geymt í skjalasafni Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar, en hitt skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar í samræmi við 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna. Aðalforstjórinn skal senda öllum meðlimum Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar staðfest eintök af samþykkt þessari.

5. gr.

1. Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar.

2. Samþykktin skal ganga í gildi, þegar aðalforstjóranum hafa borizt fullgildingar tveggja meðlima.

3. Við gildistöku samþykktar þessarar og móttöku síðari fullgilinga á henni skal aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar senda öllum meðlimum Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar og aðalritara Sameinuðu þjóðanna tilkynningu um þær.

4. Hver sá meðlimur stofnunarinnar, sem fullgildir samþykkt þessa, viðurkennir þar með gildi þeirra athafna, sem gerðar hafa verið í samræmi við hana á tímanum frá upphaflegri gildistöku hennar til fullgildingar hans á henni.

6. gr.

Þegar samþykkt þessi öðlast upphaflega gildi, skal aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar láta gera tvö frumrit af opinberum texta samþykkt þeirra, sem gerðar voru á 28 fyrstu þingunum, með þeim breytingum, sem gerðar eru á þeim með ákvæðum þessarar samþykktar, og staðfesta þau með undirskrift sinni. Annað frumritið skal geymt í skjalasafni Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar, en hitt skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. grein sáttmála hinna Sameinuðu þjóða. Aðalforstjórinn skal senda öllum meðlimum stofnunarinnar staðfest eftirrit af textum þessum.

7. gr.

Hvað sem liður efni samþykkt þeirra, sem gerðar hafa verið á 28 fyrstu þingunum, skal fullgilding meðlims á þessari samþykkt ekki hafa ipso jure í för með sér uppsögn á slíkri samþykkt né heldur skal gildistaka þessarar samþykktar útloka síðari fullgildingar á slíkri samþykkt.

8. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt um breytingu á þessari samþykkt allri eða hluta hennar, skal, nema öðruvísi sé ákveðið í hinni nýju samþykkt:

- a. fullgilding meðlims á hinni nýju samþykkt hafa ipso jure í för með sér uppsögn á þessari samþykkt, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi, og þá frá þeim tíma, er hún gekk í gildi;
- b. meðlimum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gengur í gildi.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, gilda framvegis í núverandi mynd að formi og efni fyrir þá meðlimi, sem hafa fullgilt hana, en ekki hina breyttu útgáfu hennar.

9. gr.

Enski og franskir texti þessarar samþykktar skulu jafngildir.

the $\mathbb{R}^n$ is the n -dimensional volume element $dx_1 \wedge \dots \wedge dx_n$.

Let $\mathcal{A}$ be a subalgebra of $\mathcal{C}(\mathbb{R}^n)$ and let $\mathcal{A}^*$ be the dual space of $\mathcal{A}$. Then

(1) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(2) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(3) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(4) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(5) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(6) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(7) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(8) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(9) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(10) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(11) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(12) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(13) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(14) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(15) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(16) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(17) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(18) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(19) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(20) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(21) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(22) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(23) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(24) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(25) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(26) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(27) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathbb{R}$ with the usual addition and scalar multiplication.

(28) $\mathcal{A}^*$ is a linear space over $\mathcal{A}$ with the usual addition and scalar multiplication.